

Vlaams
Parlement

vergadering **C101**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 29 januari 2020

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het bovenlokaal bibliotheekbeleid – 715 (2019-2020)	4
VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de toekenning van projectsubsidies in het kader van het Bovenlokaal Cultuurdecreet – 716 (2019-2020)	9
VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de uitvoering van het Bovenlokaal Cultuurdecreet, wat de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden betreft – 723 (2019-2020)	13
Bijlage	14
VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de eerste toepassing van het nieuwe Circusdecreet – 772 (2019-2020)	16
VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het beeldenproject langs de Maas – 843 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het beeldenproject in het Maasland – 952 (2019-2020)	20
VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de verdere uitvoering van het eengemaakt bibliotheeksysteem – 914 (2019-2020)	24
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de kritiek op het Vlaamse culturele aankoopbeleid – 923 (2019-2020)	28
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het faillissement van Emolife en de gevolgen hiervan voor de verderzetting van het vormingstraject 'Het Atelier' – 924 (2019-2020)	34

VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de directiewisseling bij Opera Ballet Vlaanderen

– 1030 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de aanstelling van een CEO ad interim bij Opera Ballet Vlaanderen

– 1069 (2019-2020)

37

VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het bovenlokaal bibliotheekbeleid – 715 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Marius Meremans

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister-president, tijdens de vorige legislatuur werd het provinciale bibliotheekbeleid overgeheveld naar de Vlaamse overheid. Zo werd het eengemaakte bibliotheekstelsel toevertrouwd aan Cultuurconnect. Het consulentenschap voor streekgericht bibliotheekbeleid werd in de overgangperiode 2018-2019 ondergebracht in het departement, zodat de expertise die jarenlang was opgebouwd bij de provinciale medewerkers niet verloren zou gaan en de ondersteuning aan lokale bibliotheken en aan regionale samenwerkingen in de bibliotheeksector gecontinueerd zou worden.

Het decreet Bovenlokale Cultuurwerking, met accent op transversale werking, trad inmiddels in werking en het Steunpunt voor Bovenlokale Cultuur, intussen OP/TIL, ging van start. Op de website van het Departement Cultuur, Jeugd en Media lezen we over het bovenlokale bibliotheekbeleid: "Het bovenlokaal bibliotheekbeleid stimuleert en ondersteunt bibliotheken en bibliotheeknetwerken in hun opdracht om een antwoord te bieden op de steeds wijzigende behoeften van de burger en draagt bij tot de versterking van de maatschappelijke rol en relevantie van de openbare bibliotheek. Het bovenlokale bibliotheekbeleid vertrekt voor het uitvoeren van de opdracht vanuit een brede toekomstvisie op de cultuur- en bibliotheeksector en hanteert daarbij zowel een top-down als bottom-up benadering. Het beleid werkt hiervoor complementair met andere spelers in het veld. Samen met de sector werken we aan een actieplan voor 2018-2019."

Ik wil u daar de volgende vragen over stellen. Wat is de opdracht van de cel bovenlokaal bibliotheekbeleid binnen het departement? En hoe verhoudt hun opdracht zich tot die van het Steunpunt Bovenlokaal Cultuurwerk OP/TIL en van de belangenbehartiger VVDAB, de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek, Archief en Documentatie? Wat is de inhoud van het vermelde actieplan 2018-2019 en wat werd er al van gerealiseerd? Komt er een nieuw actieplan voor de periode vanaf 2020 en met welke partners zal dat worden opgesteld? De ondersteuning van het bovenlokale bibliotheekbeleid met de gewezen provinciale consulenten via het departement geëvalueerd zou worden na de overgangperiode. Wat is het resultaat van die evaluatie?

– Elisabeth Meuleman treedt als voorzitter op.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Van de Wauwer, om de spelers in het bibliotheeklandschap van Vlaanderen, na de inkanteling van het streekgerichte bibliotheekbeleid bij de Vlaamse overheid begin 2018, blijvend te kunnen ondersteunen, werd er door mijn administratie gewerkt aan een Vlaams bibliotheekbeleid. Er werd een participatietraject opgestart met de sector, dat resulteerde in een visietekst en een actieplan 'Bovenlokaal bibliotheekbeleid voor 2018-2020'.

Het Departement Cultuur, Jeugd en Media legt in zijn strategische doelstelling 1 heel sterk de nadruk op de ontwikkeling van kennis en expertise op het vlak van cultuur-, jeugd- en mediabeleid. De cel bovenlokaal bibliotheekbeleid nam die strategische doelstelling als basis voor de missie van het bovenlokale bibliotheekbeleid in de Visietekst Bovenlokaal Bibliotheekbeleid 2018-2020: "Het bovenlokaal

bibliotheekbeleid verzamelt, ontwikkelt en verspreidt sectorspecifieke expertise om bibliotheken en bibliotheekprofessionals te inspireren, te ondersteunen en te versterken, zodat ze hun brede opdracht als een betekenisvolle actor in het maatschappelijke veld kunnen opnemen." In de Visietekst Bovenlokaal Bibliotheekbeleid 2018-2020 wordt de opdracht van de cel bovenlokaal bibliotheekbeleid als volgt omschreven: "In opdracht van Vlaanderen vormt de cel bovenlokaal bibliotheekbeleid een sectorspecifiek kennis- en expertisecentrum dat verbinding maakt met sectoreigen en sectoroverschrijdende complementaire partners om bibliotheken in hun ontwikkelpotentieel te adviseren en te ondersteunen. De cel bovenlokaal bibliotheekbeleid werkt in dialoog met bibliotheken en Vlaamse partners. Ze kent en verkent het Vlaamse en internationale bibliotheekgerelateerde werk- en onderzoeksveld. Het bovenlokaal bibliotheekbeleid fungeert als inspirator, capteert de vele initiatieven die van onderuit groeien en stemt die op elkaar af. Als professioneel knooppunt tussen beleid en sector deelt en verspreidt het kennis en expertise vanuit een helikoptervisie. Het bovenlokaal bibliotheekbeleid bouwt haar ambitie rond vier fundamenteën: schaalvergroting, professionalisering, zichtbaarheid en transversale prioriteiten."

Zoals hierboven reeds aangegeven, werkt de cel bovenlokaal bibliotheekbeleid daarvoor samen met belangrijke sectoreigen en sectoroverschrijdende partners, zoals het Steunpunt Bovenlokaal Cultuurwerk OP/TIL en de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezenen (VVBAD).

De cel bovenlokaal bibliotheekbeleid werkt complementair aan de werking van OP/TIL, dat een sectoroverschrijdende en transversale focus heeft. Om de afstemming met deze en andere partners te garanderen, werd reeds in 2018 gestart met een reflectiegroep. Vier keer per jaar wordt er overlegd met Cultuurconnect, de VVBAD en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). Sinds het voorjaar van 2019 sloot ook het Steunpunt bovenlokale Cultuur OP/TIL daarbij aan.

U vroeg ook naar de inhoud van het actieplan en naar de realisaties. De visietekst Bovenlokaal Bibliotheekbeleid 2018-2020 werd geconcretiseerd in een actieplan. Dat actieplan zet in op vijf strategische doelstellingen. De eerste strategische doelstelling is dat het bovenlokaal bibliotheekbeleid van kennis en expertise op het vlak van bibliotheekbeleid zijn handelsmerk maakt. Het wordt daarin erkend en herkend als eerste aanspreekpunt.

Een tweede strategische doelstelling vertrekt vanuit het idee 'bovenlokaal maakt sterker'. Wat is de optimale schaalgrootte? Het bovenlokaal bibliotheekbeleid zoekt mee naar een optimale schaalgrootte voor bibliotheekwerk om een brede dienstverlening aan de burger te garanderen en te optimaliseren.

De derde doelstelling gaat om mensen en middelen voor morgen. Het bovenlokaal bibliotheekbeleid versterkt bibliotheken door in te zetten op professionalisering en praktijkontwikkeling.

Een vierde strategische doelstelling bestaat uit vinden en verbinden: het bovenlokaal bibliotheekbeleid ondersteunt de openbare bibliotheek als vanzelfsprekende plek in de gemeenschap.

Ten vijfde zijn er de verweven waarden: het bovenlokaal bibliotheekbeleid gebruikt waarden als duurzame ontwikkeling, sociale cohesie, educatie en creativiteit en participatie als een constante toetssteen doorheen het beleid.

In 2018 en 2019 werd vooral de nadruk gelegd op kennis- en expertiseopbouw en -deling, en dat brengt ons terug naar de eerste strategische doelstelling. Wat waren daarbij de realisaties? De cel bovenlokaal bibliotheekbeleid nam deel aan nationale en internationale congressen: de EBLIDA-NAPLE-conferentie, het Nationaal Bibliotheekcongres Nederland, het congres van de International Federation of Library

Associations and Institutions (IFLA) en Informatie aan Zee, dat wordt georganiseerd door de VVBAD.

De cel bovenlokaal bibliotheekbeleid nam ook deel aan relevante studiedagen: Dig It Up, Bibliotheken en diversiteit, een denkdag cultuur in Oost-Brabant, het Bibliotheekcollege van de Koninklijke Bibliotheek Nederland, Café Connect, Roadshow Cultuurconnect, Trefdag Pulse en Praktijksafari Pulse.

De cel bovenlokaal bibliotheekbeleid bezocht daarnaast verschillende bibliotheken in binnen en buitenland: Theek5 in Oosterhout, De Lochal in Tilburg, Utopia Aalst en Oodi in Helsinki.

De cel bovenlokaal bibliotheekbeleid organiseerde afstemming met de sector via de Reflectiegroep Bovenlokaal Bibliotheekbeleid. De cel bovenlokaal bibliotheekbeleid organiseerde daarnaast een Denkdag Bovenlokaal Bibliotheekbeleid, en onderzocht de mogelijkheden van datamonitoring via Bios3, in samenwerking met team Kennis en Beleid. Tot zover de realisaties voor de eerste doelstelling.

Wat de tweede doelstelling betreft, bovenlokaal maakt sterker, heeft de cel bovenlokaal bibliotheekbeleid de regionale bibliotheeksamenwerkingsverbanden in kaart gebracht. De cel nam ad hoc deel aan overlegmomenten van regionale en bovenlokale bibliotheeksamenwerkingsverbanden in functie van visievorming, en organiseerde een inspiratiedag bovenlokale samenwerking.

Voor de derde strategische doelstelling, mensen en middelen voor morgen, nam de cel bovenlokaal bibliotheekbeleid deel aan het onderzoek van de VVBAD naar het opleidingsaanbod in de bibliotheeksector, en participeerde het aan het opleidingsoverleg tussen bibliotheekopleidingen.

Voor de vierde strategische doelstelling, vinden en verbinden, organiseerde de cel een inspiratiedag 'de bibliotheek: een derde plek als tweede thuis'.

Voor de vijfde doelstelling ten slotte, de verweven waarden, organiseerde de cel mee een praktijk safari duurzaamheid in Utopia Aalst.

U ziet dat er vooral op de eerste strategische doelstelling veel werd ingezet.

U vraagt of er een nieuw actieplan komt. Ik bekijk hoe de visietekst Bovenlokaal Bibliotheekbeleid en de concretisering ervan in een actieplan voor de komende jaren verder gecontinueerd en verankerd kan worden in synergie met de werking van mijn administratie. Dit zal uiteraard in nauw overleg met de belangrijke partners en het veld gebeuren. Er komt dus inderdaad een nieuw actieplan.

Wat de evaluatie van de ondersteuning met de gewezen provinciale consultants betreft, gaf mijn voorganger minister Gatz het departement de opdracht om in het kader van de warme overdracht de ondersteuning aan de bibliotheken tot en met 2020 voort te zetten. Zoals ik eerder reeds aanhaalde, werd er een participatietraject opgestart met de sector dat resulteerde in een visietekst en een actieplan Bovenlokaal Bibliotheekbeleid 2018-2020.

Met de ontwikkeling van het bovenlokaal bibliotheekbeleid legt het departement de basis voor een toekomstige ondersteuning in samenwerking met andere actoren in de bovenbouw. Het streekgericht bibliotheekbeleid van de provincies kreeg op deze manier een plaats binnen het Departement Cultuur, Jeugd en Media (CJM). Dit biedt een unieke kans om dat streekgericht bibliotheekbeleid te vertalen naar een Vlaams bibliotheekbeleid.

De kennis en expertise over het bibliotheekbeleid bewaren, opvolgen en uitbreiden en dat situeren binnen globale en internationale tendensen zijn essentiële

opdrachten voor het departement. Dit moet gebeuren door een hertekening van de ondersteuning van de bibliotheken en een aangepast stimuleringsbeleid, enerzijds door het departement als regisseur en facilitator en anderzijds door relevante bovenbouwactoren zoals het steunpunt Bovenlokaal Cultuurwerk, dat de bibliotheek vanuit een transversale invalshoek benadert, of Cultuurconnect, dat vanuit een specifieke invalshoek, namelijk digitalisering, ondersteuning en inspiratie biedt.

Het departement kan bogen op decennialange expertise in het kader van gegevensverzameling en heeft dat succesvol doorvertaald naar eigentijdse rapporteringsinstrumenten. Dat vormt de sokkel waarop in de toekomst verder onderzoek, beleidsvoorbereiding en ondersteuning kunnen worden geënt. De samenwerking en taakverdeling met de bovenbouwspelers zal in de toekomst verder vorm krijgen.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Dank u wel, minister-president, voor uw heel uitgebreide antwoord.

U spreekt over het belang van het complementair werk tussen OP/TIL als steunpunt, de VVBAD als ledenorganisatie en de cel binnen het departement. Ik geloof dat ze allemaal een bepaalde waarde hebben, maar bij de meerwaarde van de taken van de cel binnen het departement stel ik me vragen, zeker wat betreft die consultants die vanuit de provincie zijn overgeheveld om bibliotheken te gaan begeleiden. Is dat niet eerder een taak voor OP/TIL? We hebben gezien dat de erfgoedconsultanten uiteindelijk bij FARO terechtgekomen zijn en daar een ondersteunende en begeleidende rol kunnen bieden.

Wat het actieplan betreft, heb ik wel een vraag gesteld, maar ik wil daarmee niet de indruk wekken dat wij vragende partij zijn voor een nieuw actieplan. Mijn vraag was vooral of de sector zelf vraagt naar of nood heeft aan een nieuw actieplan. Als er een nieuw actieplan wordt opgemaakt, dan moet het in nauw overleg met de sector gebeuren.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Voorzitter, ik wil mij graag aansluiten bij de vraag van mijn collega, omdat het streekgericht bibliotheekbeleid vorige legislatuur voorlopig is ondergebracht bij het departement in het kader van een warme overdracht. Ondertussen zijn er natuurlijk wel al een aantal zaken gewijzigd. We hebben het steunpunt OP/TIL, dat eigenlijk zeer goed werk levert. Daarnaast hebben Cultuurconnect, we hebben de VVBAD, die is blijven bestaan, en we hebben de cel binnen het departement. We kunnen ons dus wel de vraag stellen of we die rol die de cel van het departement zich nu heeft toegeëigend, niet beter kunnen toewijzen aan OP/TIL, en dat in het kader van de bovenbouwtekening, die eigenlijk een neverending story is. We moeten kunnen blijven zien waar de meeste efficiëntiewinsten zitten. Ik opper dit voornamelijk omdat we de vorige keer ook de erfgoedconsultanten hebben overgedragen naar FARO. Waarom zouden we diezelfde oefening niet kunnen maken voor het steunpunt, dat er nu eindelijk is en ook begint te draaien? Bibliotheken zijn ook niet meer de bibliotheken van tien jaar geleden. We mogen bibliotheken niet bekijken vanuit een traditionele benadering, maar we moeten ze zien als de kenniscentra die ze de dag van vandaag zijn. Dat lijkt me eerder daarbinnen te passen.

Het is belangrijk dat er regelmatig overleg is, zoals u ook terecht hebt aangegeven. Voor het actieplan er zou komen, is het misschien goed om de verschillende taken en rollen van elke actor te evalueren en na te gaan of alles wel efficiënt verloopt.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Vorige legislatuur hebben we hier over de partijgrenzen heen trouwens een resolutie goedgekeurd over het belang van het bibliotheeklandschap.

Het klopt dat dit het best opgenomen wordt in dat steunpunt en we moeten er werk van maken om na te gaan hoe we daaraan tegemoet kunnen komen in dat Steunpunt voor Bovenlokale Cultuur. Er moet een goede afstemming zijn tussen de verschillende spelers, het nieuwe steunpunt OP/TIL en het departement. Het is belangrijk dat er geen overlapping is van taken, het best niet, maar ze moeten efficiënt middelen en ondersteuning bieden waarbij we voor een minimale overlapping gaan. Al kun je dat nooit 100 procent uitsluiten. We gaan voor een maximale efficiëntie en het lijkt me logisch om daar op termijn onderzoek naar te doen. Dat resulteert natuurlijk ook in bijkomend werk voor OP/TIL en daarvoor moet de nodige ruimte gecreëerd worden.

Dit past perfect bij het feit dat bibliotheken al lang geen 'boekerijen' meer zijn, dat hebben we in de vorige legislatuur ook al gezegd. Het hoort bij uw cultuurbeleid, waarbij bibliotheken hoe dan ook samenwerken met cultuurcentra, erfgoedcellen en zo verder. Dat is met andere woorden het integraal cultuurbeleid waar we voor gaan en waarin die intergemeentelijke samenwerking tot haar recht kan komen.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Ik zal ook mijn deel hierin even toelichten, want als je over bibliotheken spreekt, moet je ook over de cultuur- en gemeenschapscentra spreken. Heel die reorganisatie van de bovenbouw is nogal snel verlopen. We zullen het daar straks bij de andere vragen over hebben. Maar er blijven veel taken over die Locus vroeger deed, maar die nu niet meer gebeuren en waar de sector echt heel veel nood aan heeft.

Ik vind het op zich goed dat de Vereniging Vlaamse Cultuur- en gemeenschapscentra (VVC) een belangenvereniging is geworden. Dat is, denk ik, een veel helderder uitgangspunt dan vroeger, maar laat ons toch niet ontkennen dat er nog heel veel noden zijn die Locus vroeger invulde en die ook aan OP/TIL zouden moeten worden toegevoegd. Dan kom je straks waarschijnlijk bij de discussie over het financiële plaatje, het aantal mensen dat wordt ingezet enzovoort. Naast de bibliotheken zijn in die sector echt nog heel wat noden in te vullen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Je hebt in die eerste fase de inkanteling van het provinciale gedeelte gehad. Die fase is snel moeten gaan. Dat was, denk ik, een voor de hand liggende eerste fase. Het is duidelijk dat we, voor we met een nieuw actieplan komen, dat landschap een beetje moeten vereenvoudigen, want de organisaties struikelen over elkaar heen. Ik deel daarin uw bezorgdheid om te kijken of dit nu de meest optimale invulling en verdeling van taken is. Kunnen we dat niet een beetje vereenvoudigen?

Mijnheer Van de Wauwer, er is zeker vraag vanuit de sector, en zoals ik net in mijn antwoord heb gezegd, gaan we in nauw overleg met de sector het volgende actieplan opstellen. We zullen geen middelen of tijd inzetten voor dingen waar het veld niet om vraagt. Dat zal dus in nauw overleg met de sector gebeuren.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Ik merk in deze commissie zeker bij de meerderheid een grote eensgezindheid om heel dat kerntakendebat over welke taken bij welke organisaties liggen, te voeren. Er moet een heel duidelijke taakverdeling zijn tussen de cel, het steunpunt en de VVBAD.

Wat het actieplan betreft, zijn wij, nogmaals, geen grote vragende partij. Ik denk dat het belangrijk is dat er eerst een evaluatie komt en dat we dan met de sector kunnen kijken welke noden er daarrond zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de toekenning van projectsubsidies in het kader van het Bovenlokaal Cultuurdecreet – 716 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): De verwachtingen voor de uitrol van het nieuwe Bovenlokaal Cultuurdecreet waren zeer hooggespannen, niet het minst bij alle lokale amateurkunstenorganisaties die verweesd achterbleven na het wegvallen van de provinciale ondersteuning. Maar na de eerste ronde van de projectsubsidies voelen ze zich nog meer in de steek gelaten. Mijn collega Karin Brouwers stelde u hierover een schriftelijke vraag en uit het antwoord blijkt heel duidelijk dat bijna alle organisaties die louter met vrijwilligers werken, uit de boot zijn gevallen. We hebben daar in onze discussies over het Participatiedecreet ook al naar verwezen. Een deel van de middelen van dit decreet komt echter net uit subsidielijnen die net voor dat type organisaties bedoeld waren.

De drempel voor dit type van organisaties ligt dus duidelijk te hoog. Maar het feit dat deze vrijwilligers toch de moeite deden om een aanvraag in te dienen, wil net zeggen dat ze wel nood hebben aan werkingsmiddelen en ondersteuning. Er werd immers voor ruim 20 miljoen euro aan aanvragen ingediend door in totaal 155 projecten, terwijl er maar 3,4 miljoen euro beschikbaar was.

Minister, zullen deze in de eerste ronde toegekende projectsubsidies met 6 procent worden verminderd door de generieke besparingsmaatregel? Dat is volgens ons immers niet nodig. De minister zou deze besparing volledig op het budget van de tweede ronde kunnen verrekenen en zo de afspraken van de eerste erkende projectaanvragers kunnen honoreren, want hun projecten starten al begin 2020. Ik heb ondertussen op de website gelezen dat er daarover al meer informatie beschikbaar is. Maar ik wilde u hier toch de vraag stellen, om u ook in de commissie de kans te geven om daarbij een toelichting te geven.

In de memorie van toelichting bij het decreet van minister Gatz werd aangekondigd dat er 7,5 miljoen euro in dit decreet zou worden voorzien voor deze projectsubsidies, via die twee projectoproepen. Maar in de begroting 2020 is er slechts 6 miljoen euro voorzien. Vanwaar deze besparing die veel hoger ligt dan de generieke besparing van 6 procent? Waar zijn die 1,5 miljoen euro dan voor gebruikt en zullen ze later eventueel opnieuw toegevoegd worden aan de projectsubsidiepot?

Hoeveel subsidieaanvragen werden er in de tweede ronde ingediend en wat is het totaal gevraagde subsidiebedrag?

Ten slotte, tijdens de bespreking van de begroting en de beleidsnota hebben we u opgeroepen om een grondige evaluatie te doen van deze eerste projectsubsidieronde, om dan na te gaan of dit decreet volledig tegemoetkomt aan de noden die er lokaal zijn of er lokaal zijn bijgekomen sinds het wegvallen van de provinciale bevoegdheden.

Ter voorbereiding van uw bevraging heeft het nieuwe Steunpunt voor Bovenlokale Cultuur een interessante nulmeting uitgevoerd. Dat is een heel interessant

vertrekpunt. Zullen de beoordelingscommissies en het Steunpunt hierbij verder worden betrokken? Hoe zal die evaluatie worden georganiseerd?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Van de Wauwer, op 13 december 2019 heb ik inderdaad beslist om de generieke besparing van 6 procent consequent ook op de eerste ronde bovenlokale cultuurprojecten toe te passen. Na die beslissing werd hierover gecommuniceerd naar de betrokken aanvragers.

Het jaarlijkse bedrag voor bovenlokale cultuurprojecten, vermeld in de memorie van toelichting, is een streefbedrag dat bijgesteld werd in de algemene uitgavenbegroting goedgekeurd door het Vlaams Parlement. Die voorziet voor 2020 een bedrag van 6,454 miljoen euro waarop een generieke besparing werd toegepast op niveau van het begrotingsartikel. Dat levert een totaalbedrag van 6,027 miljoen euro op voor de twee projectrondes van 2020.

Het verschil tussen beide bedragen kan worden verklaard door een aantal beslissingen die voor mijn aantreden werden genomen. Initieel werd het bedrag van 1 miljoen euro vanuit Cultuur gereserveerd voor de organisatie van de World Choir Games. Deze middelen kwamen uit de overdracht vanuit de provinciale cultuurbudgetten. Finaal werd het engagement bepaald op 1,5 miljoen euro. Er werd beslist om deze bijkomende middelen van 500.000 euro in te teren op de allocatie van de projectmiddelen voor bovenlokale cultuur.

Initieel was per 1 januari 2020 een migratie voorzien van 957.000 euro aan ex-provinciale cultuurbudgetten die geormerkt waren als werkingssubsidies voor de voormalige provinciale erfgoed- en bibliotheekconsulenten. Door de beleidsbeslissing om de erfgoedconsulenten te heralloceren naar het Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed (FARO) én de bovenlokale bibliotheekwerking voorlopig binnen het departement operationeel te houden, kwamen deze middelen niet langer vrij.

Bij de outsourcing van een aantal voormalige personeelsleden binnen de ontmanteling van het vroegere Forum voor Amateurkunsten, werd beslist om een 'rugzakje' als incentive te koppelen aan de overdracht naar de nieuwe werkplaatsen. Het betrof hier een overdracht van een voltijdsequivalent naar respectievelijk Poppunt, Kunstwerkt en De Federatie voor een bedrag van 145.000 euro.

Deze intering werd finaal herleid tot 1,473 miljoen euro door een aantal kleine correcties en overdrachten in plus, zoals een dubbele telling van een nominatim en een aantal niet-uitgekeerde indexen.

Hoeveel subsidieaanvragen kwamen er in de tweede ronde? Op de indiendatum van 15 november 2019 werden 138 dossiers ingediend voor de tweede projectronde van 2020. Eén aanvraag was niet ontvankelijk. De ingediende projecten starten ten vroegste op 1 juli 2020 en hebben een looptijd van maximaal drie jaar. Het totaal gevraagde subsidiebedrag voor deze ronde bedraagt 11.177.838,75 euro.

Na het beoordelingsproces van de eerste ronde heeft de administratie samen met de beoordelaars het beoordelingsproces overlopen. Er werd stilgestaan bij de praktische aanpak van de beoordeling en de inhoudelijke elementen. Aandacht voor kleinere, niet-professionele spelers is ook een bezorgdheid van de beoordelingscommissie en zal zeker meegenomen worden naar de beoordeling van de tweede aanvraagronde die op dit ogenblik wordt voorbereid.

Een volledige evaluatie van de projectsubsidielijn is naar mijn aanvoelen pas zinvol nadat een aantal projectrondes is doorlopen. Dat is nodig om het veld en zijn spelers tijd te geven om te wennen aan de nieuwe regelgeving en om erop in te

spelen. Het Bovenlokaal Cultuurdecreet is een intentioneel decreet dat op termijn vorm wil geven aan die specifieke bovenlokale ruimte, die zich situeert tussen het lokale en het Vlaamse niveau. Het spreekt voor zich dat een evaluatie altijd gebeurt in samenspraak met belangrijke intermediaire actoren, waaronder het steunpunt Bovenlokale Cultuurwerking.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Ik ga toch nogmaals mijn vrees uitspreken voor die kleinere organisaties, die met vrijwilligers werken. Ik ben bang dat zij uit nog altijd uit de boot gaan vallen. Maar ik ben tegelijkertijd ook wat gerustgesteld, want u geeft aan dat men daar bij de evaluatie ook rekening mee zal houden. Het zal echt een aandachtspunt zijn om te zorgen dat ook aan de noden van de kleinere spelers wordt tegemoetgekomen. Zo zullen zij in de toekomst niet meer in groten getale uit de boot vallen.

Ik had ook in mijn eerdere vraagstelling al verwezen naar dat Participatiedecreet en de projectsubsidies. Op dat moment werd er verwezen naar het Bovenlokaal Cultuurdecreet en de projectmiddelen hier. Maar op dat moment wisten we eigenlijk al goed dat ook hier de middelen beperkt waren, en dat er te weinig budget was voorzien voor het aantal aanvragen. We zullen daar in de toekomst toch goed over moeten nadenken, zodat we alle goede aanvragen kunnen honoreren. We moeten daar dus voldoende middelen voor voorzien.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Ik wil toch even wat dieper ingaan op dat decreet Bovenlokale Cultuurwerking. Vanuit de Groenfractie kan ik niet genoeg onderstrepen hoe belangrijk we dat vinden. Minister, u hebt zelf al aangegeven dat zij een belangrijke rol gaan spelen tussen het Vlaamse en het lokale beleid. Als ik dat even politiek mag vertalen, dan gaat het belang nog toenemen. Als je kijkt naar de verkiezingsuitslag van de stad tegenover het platteland, dan voel je dat we daar een inhaalbeweging moeten maken, en die twee zaken beter op elkaar moeten afstemmen.

In de cultuursector is dat decreet Bovenlokaal Cultuurbeleid van zeer groot belang. Het is hier al gezegd dat de samenstelling van het decreet nogal snel is moeten gebeuren, met een deadline in het vooruitzicht, en met de afschaffing van een hele reeks functies. Ik denk dan aan de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezenen (VVDAB), maar ook aan de Vereniging Vlaamse Cultuur- en gemeenschapscentra (VVC) en de andere organisaties. Men had die middelen nodig om de nieuwe steunpunten te organiseren.

Er is ook al opgemerkt dat er heel veel wordt doorverwezen naar deze subsidielijnen vanuit ander subsidielijnen, en dat brengt mij tot het besluit dat we het decreet Bovenlokaal Cultuurbeleid grondig moeten evalueren. Ik ben het eens met de minister om daar de nodige tijd voor te nemen, maar dan het liefst toch met goed doordachte cijfers. En hier raak ik waarschijnlijk een gevoelige snaar, maar mag ik hier toch eens de intentie uitspreken om een grondige evaluatie te maken van de hele uitkanteling van die provinciale bevoegdheden? Want dat is tot hiertoe nog niet gebeurd. Het gaat dan om het inhoudelijke, maar ook om de inzet van mensen en middelen. Je gaat die evaluatie nodig hebben om dat nieuwe decreet en de nieuwe werking van het bovenlokaal niveau effectief een gedegen doorstart te laten nemen.

Want laat het heel duidelijk zijn: zoals iedereen hier, hebben ook wij contact gehad met het steunpunt. Ik onderken dat dat goede mensen zijn, met goede intenties, met veel ervaring. We moeten dat steunen, we moeten er samen voor vechten dat dat nog beter wordt.

Ik sluit af met een heel kritische noot, want we zijn hier, minister, en laat ons daar niet flauw over doen, met de politiek voortdurend een dominospel aan het spelen. We nemen voortdurend ergens subsidies af om er dan weer ergens anders bij te geven. Dat leidt tot niets. Dat is een dominospel dat op den duur alles omver doet vallen. De essentie is en blijft dat 1,017 procent voor heel ons cultuurbeleid gewoon veel te weinig is. We weten dat we daarover van gedachten verschillen, maar ik zal daar elke keer blijven op hameren: dit is Vlaanderen onwaardig.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Minister-president, eerst en vooral dank voor uw antwoord, dank voor de vraag van de collega, dank aan alle andere collega's. Het lijkt al Dag van de Collega.

Het is natuurlijk zo dat als een nieuwe minister de zaken overneemt, je altijd een aantal dingen meeneemt van de vorige minister. Indien er inderdaad ooit zaken door uw voorganger zijn gecommuniceerd die achteraf niet 100 procent juist waren, dan moet u daarmee verder. Dat is altijd zo als je iets overneemt. Dat moeten we toch voor ogen houden.

Voor de subsidiebeslissing zelf kun je inderdaad zeggen dat er een laag toekeningspercentage is van 22 procent. Je zou dan kunnen zeggen dat er te weinig budget was, maar dat klopt dus niet. Dat blijkt uit de cijfers die ik in mijn schriftelijke vraag reeds heb opgevraagd. Minister-president Jambon heeft wel alle positief geadviseerde projecten gehonoreerd en er zijn nog zeven projecten opgevist in functie van een spreiding van die regio's. U had het net over het platteland en de steden. Het is ook in de vorige legislatuur verschillende keren aan bod gekomen dat bepaalde regio's zeggen dat ze op dat gebied minder goed bedeed zijn. Ik vind het ook wel belangrijk dat u ernaar streeft om dat goede evenwicht in Vlaanderen te bewaren.

Wat betreft het decreet Bovenlokale Cultuurwerking, en dat is altijd zo met een nieuw decreet, is het zo dat als je zaken wijzigt, je die eerst op zijn beloop moet laten en dan zie je sowieso dat er een aantal zaken zijn die je moet evalueren en verbeteren. Het Kunstendecreet is al eens aangepast en zal waarschijnlijk opnieuw worden aangepast. Je ziet dat er aan een decreet werk blijft, en in dit geval zeker als je die verschuiving doet. We moeten dat inderdaad niet na die eerste ronde doen, ik denk dat we die tweede ronde moeten afwachten. Het is ook voor heel wat organisaties een beetje zoeken, een beetje leren over hoe ze daarmee moeten omgaan. Dat moet voor een stuk nog in zijn plooi vallen. Pas daarna kunnen we echt zien wat de hiaten zijn en wat er bijgestuurd moet worden.

Het is natuurlijk wel zo dat heel wat organisaties een dossier hebben ingediend dat niet voldeed aan de verwachtingen of de eisen van het decreet. We moeten bij de evaluatie, en daar ben ik het wel mee eens, de planlast in kaart brengen en we moeten naar die kleinere organisaties luisteren die geen professioneel tewerkgesteld hebben, die louter met vrijwilligers werken. Het is voor hen niet evident om een dergelijk dossier in te dienen. Ik heb ook vernomen dat er in de tweede ronde aandacht zal worden geschonken aan de verenigingen die louter met vrijwilligers werken, maar dan moeten we bekijken of we daarvoor in het decreet dingen kunnen aanpassen. Bestaat er een mogelijkheid om daarvoor, ik weet het niet, bepaalde light versies in te voeren of wat dan ook? Dat moeten we dus bekijken. We hebben ook een steunpunt dat geld krijgt. De bedoeling is wel dat dat steunpunt die ondersteuning van die organisaties opneemt. Dat is een van hun kerntaken.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik volg de heer Pelckmans dat een evaluatie zich opdringt, maar ik zou hier een paar projectrondes willen overheen laten gaan voor je echt tot een diepgaande evaluatie overgaat. Ik begrijp wel dat als die

provincies wegvallen en je een soort inkanteling moet doen, dat dat op dat moment niet heel optimaal is. We moeten daar met een beetje afstand, met een helikopterview, naar kijken. Ik denk dat er wel wat rationalisering door te voeren zijn zodat er geen dubbel werk gebeurt en er goede afspraken zijn.

Ik wil dat zeker ter hand nemen, maar niet op heel korte termijn. Ik zou dat systeem een paar keer willen laten ronddraaien om daar dan lering uit te trekken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de uitvoering van het Bovenlokaal Cultuurdecreet, wat de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden betreft
– 723 (2019-2020)**

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): We hebben het al gehad over het nieuwe steunpunt, OP/TIL, en over de projectsubsidies. Nu zal het over de derde poot in het decreet Bovenlokale Cultuurwerking gaan, namelijk de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. We hebben het daar ook over gehad tijdens de bespreking van de begroting voor 2020 en toen zei u daarover: "Tot nu toe zijn negentien aanvragen voor werkingssubsidies voor intergemeentelijke samenwerking ingediend, voor een totaal gevraagd bedrag van 1,6 miljoen euro. Alle aanvragen doorstonden de ontvankelijkheidstoets. Ze zijn als volgt verdeeld over de provincies: drie in Antwerpen, één in Limburg, vier in Oost-Vlaanderen, drie in Vlaams-Brabant en zes in West-Vlaanderen. Voorts zijn er nog twee provincie-grensoverschrijdende aanvragen: één van gemeenten in Antwerpen, Vlaams-Brabant en Limburg, en één van gemeenten in Oost-Vlaanderen en in Antwerpen. In totaal nemen 147 gemeenten deel aan deze intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Het kleinste samenwerkingsverband bestaat uit vier gemeenten, het grootste uit dertien. Gemiddeld bestaat een intergemeentelijk samenwerkingsverband uit 7,7 gemeenten. De administratie bereidt momenteel een voorstel van beslissing voor."

Volgens het decreet moest de beslissing over deze werkingssubsidies genomen worden op 17 december 2019. Kunt u toelichting geven bij uw beslissing? Welke projecten werden goedgekeurd en wat zijn de bijhorende subsidiebedragen?

Wat was de motivatie om aan sommige organisaties niet het volledige bedrag toe te kennen?

Wanneer organisaties niet het volledige subsidiebedrag krijgen, is hun dan voldoende duidelijk gemaakt welke delen van hun cultuurnota zij bijgevolg niet hoeven uit te voeren?

Hebt u er zicht op of in die regio's ook de bijdrage van de gemeente verminderd zal worden en welke consequenties dit heeft op eventuele medewerkers binnen die samenwerkingsverbanden?

Zal op deze toegekende werkingssubsidies ook de generieke besparingsmaatregel van 6 procent worden toegepast? Zo neen, waarom niet en vanwaar komt dan het verschil in behandeling met de projectsubsidies, waar deze besparing wel wordt doorgevoerd?

Naast die vragen heb ik nog een aantal bijkomende vragen. We hebben nogal wat kritiek opgevangen over het enige indienmoment, op 1 oktober, omdat deze timing

heel moeilijk lag voor nieuwe gemeentelijke besturen. U weet ook dat de gemeenten toen volop bezig waren met hun meerjarenplanning en dat het dan zeer moeilijk was om meerjarige samenwerkingsverbanden op te zetten of meerjarige financiële engagementen aan te gaan. Het indienmoment liep ook niet gelijk met andere mogelijkheden voor intergemeentelijke samenwerking, zoals de erfgoedcellen en de samenwerkingen binnen Jeugd. We zouden ons dan kunnen afvragen of één indienmoment per legislatuur niet te weinig is. Zouden tussentijdse instapmomenten niet wenselijk zijn?

Er was ook wat gemor over de gebruiksonvriendelijkheid van KIOSK. Dat is iets wat we toch al vaker hebben aangekaart. Stof genoeg dus voor een evaluatie.

Zult u de eerste toepassing van deze subsidielijn evalueren? Welke organisaties zullen daarbij betrokken worden?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Bij de beslissing die ik nam op 16 december 2019 over de werkingssubsidies voor de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, volgde ik integraal het advies van de beoordelingscommissie. Dat betekent dat alle dossiers worden gehonoreerd. Ik heb hier de lijst van de negentien intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met de bijhorende bedragen. Is het goed als ik vraag om dat in het verslag te laten opnemen of wilt u dat ik alles voorlees? (*Opmerkingen van Orry Van de Wauwer*)

Ik zal vragen om het als [bijlage](#) in het verslag op te nemen.

Wat was de motivatie om aan sommige organisaties niet het volledige bedrag toe te kennen? De externe beoordelingscommissie heeft alle aanvraagdossiers grondig getoetst aan de criteria die voorzien zijn in het Bovenlokaal Cultuurdecreet. Zij was van oordeel dat twee aanvraagdossiers een goed uitgekristalliseerde visie op de bovenlokale cultuurwerking en een concrete invulling van de regisseursrol als verbinder en facilitator misten. Ik heb het advies van de beoordelingscommissie gevolgd om deze samenwerkingsverbanden toch te ondersteunen, omdat de beide dossiers getuigden van een voldoende groeipotentieel voor de toekomst. Bovendien vind ik het ook belangrijk om deze spelers mee te nemen in het verhaal omwille van de geografische spreiding. Het decreet wil als intentioneel decreet een landschap creëren voor de toekomst en deze beslissing past in dit opzet. Van de betreffende gemeenten wordt verwacht dat ze de toegekende middelen zullen gebruiken om dit groeitraject te doorlopen.

Wanneer organisaties niet het volledige subsidiebedrag kregen, werd die beslissing dan toegelicht? De aanvragers werden eind december op de hoogte gebracht van de principiële beslissing. In deze communicatie kregen zij ook het advies van de beoordelingscommissie meegestuurd, met daarin eventuele aandachtspunten en/of aanbevelingen. Aan alle aanvragers wordt gevraagd om bij de verantwoording rekening te houden met deze opmerkingen.

Aan de organisaties die niet het volledige subsidiebedrag krijgen, werden specifieke aanbevelingen meegegeven. De beoordelingscommissie gaat ervan uit dat ook die organisaties hun cultuurnota zullen uitvoeren met aandacht voor de adviezen.

De deelnemende gemeenten moeten samen minimaal hetzelfde bedrag inbrengen als de toegekende Vlaamse subsidie. Hoe het verminderde subsidiebedrag wordt geïmplementeerd in de IGS, is een beslissing die behoort tot de gemeentelijke autonomie. De IGS moet er wel op toezien dat de goedgekeurde cultuurnota, rekening houdend met de opmerkingen van de beoordelingscommissie, gerealiseerd kan worden.

De generieke besparing van 6 procent is toegepast op het initiële krediet. De vermelde bedragen zijn dus de effectief toegekende bedragen. Daarop werd niet meer dubbelop bespaard.

Voor de evaluatie verwijs ik graag naar het regeerakkoord, waar ik vooropstel dat er een monitoring en evaluatie van de eerste uitrol van dit decreet op het terrein voorzien wordt. De evaluatie zal gebeuren in overleg met het Steunpunt Bovenlokale Cultuurwerking en alle stakeholders die ertoe doen.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Dat was een heel duidelijk en omvangrijk antwoord, minister. Dank u wel daarvoor.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Bedankt voor het heldere antwoord, maar ik heb toch nog twee bedenkingen. Ik blijf terugkomen op hetzelfde punt, daarin intussen ook gesteund door het Regioplatform Kempen, dat vraagt waarom het niet mogelijk is om in die intergemeentelijke samenwerking ook structurele samenwerkingen te voorzien tussen bijvoorbeeld bibliotheken, cultuurcentra en gemeenschapscentra onderling. Het argument dat dat monoculturen zijn, klopt in de realiteit absoluut niet. Als je dat op een hoger niveau bekijkt, zou een samenwerking tussen die organisaties, waar de gemeenten bij betrokken zijn, een absolute meerwaarde kunnen betekenen. Wij vinden dat echt een gemiste kans.

Ik wil ook nog even terugkomen op de rol van de beoordelingscommissies. Als we met de mensen van OP/TIL spreken, geven zij ons toch de indruk dat die soms heel ver afstaan – en dat zou bewust zijn – van hun werk en hun opgebouwde expertise. Het is toch een uitdrukkelijke vraag dat de leden van die beoordelingscommissie beter begeleid zouden worden. Het decreet laat inderdaad heel veel ruimte voor interpretatie. Hun vraag is – en ik wil die steunen – om daar eens grondige afspraken over te maken: een rol administratie, een rol steunpunt en een rol van de beoordelingscommissie. Dat zou bij uitbreiding misschien ook voor andere beoordelingscommissies in de kunsten een nuttig verhaal kunnen zijn.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik ben natuurlijk blij dat een vereniging die ik ooit zelf heb opgericht, centjes krijgt. Jaren geleden was er inderdaad een aparte intergemeentelijke samenwerking rond bibliotheken. Er was een erfgoedcel. Die heb ik ook opgericht, samen met anderen natuurlijk. En er was dan ook nog eens een vereniging rond cultuureducatie en cultuurcommunicatie. Die zijn allemaal samengekomen. Dat is de projectvereniging. Dat is de tendens die in Vlaanderen gestart is, om dat integrale cultuurbeleid binnen een bepaalde regio te krijgen. Ik weet dat een aantal organisaties dat ook gedaan hebben, maar het is natuurlijk aan de gemeenten zelf om het initiatief te nemen om samen te werken boven de gemeentegrenzen en verschillende actoren samen te brengen, om dan een dossier in te dienen.

Hier hebben we sowieso een positief verhaal. We zetten stappen naar een echt bovenlokaal cultuurbeleid. Als je een budget vraagt, moet dat natuurlijk ook steeds verantwoord worden, ook in schaarste. Je moet budget vrijmaken dat in overeenstemming is met wat in die plannen staat. De ambities die daaraan gekoppeld zijn, moeten wel degelijk goed onderbouwd zijn.

Ik hoop gewoon dat enkele gemeenten die een lager subsidiebedrag hebben gekregen dan gehoopt, dan niet zullen overgaan tot een lagere gemeentelijke toelage. In de vorige legislatuur waren er onheilsprofeten die ons kwamen zeggen

dat door alles in te kantelen in het Gemeentefonds en geen aparte plannen meer te hebben voor cultuur, sport en dergelijke, we tot een kaalslag zouden komen wat betreft cultuur.

De cijfers die naar voren zijn gebracht door ministers Somers, geven aan dat onze gemeenten wel degelijk nog steeds investeren in cultuur. Ik verwijs daarbij ook naar het maandblad van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), waarin stond dat zij de Vlaamse Regering danken voor de budgettaire injectie die werd gegeven vanuit de Vlaamse overheid. Ik geef dat ook maar mee. Het is dus niet altijd kommer en kwel. Er zijn wel degelijk heel wat goede dingen, maar ze worden niet altijd naar voren gebracht. Ik wilde dat bij dezen toch even doen.

Nu, net zoals bij de vorige vraag moeten we volgend jaar de evaluatie maken. Het gaat dan om een algemene evaluatie van het decreet – niet enkel van de projectsubsidies of van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS'en). Maar ik had voor het reces reeds een gelijkaardige schriftelijke vraag ingediend, waarin ik ook heb gevraagd naar de motivatie voor de toegekende bedragen. Ik heb toen ook de suggestie gemaakt om in een extra instapmoment te voorzien.

Wat het afstemmen van de verschillende subsidielijnen en de intergemeentelijke samenwerking betreft, bevat het regeerakkoord trouwens ook een passage waarin staat dat de minister van Binnenlands Bestuur daarmee aan de slag kan gaan. We verwachten dan ook dat minister Somers daar de aanzet toe geeft, zodat we inderdaad kunnen komen tot gelijklopende periodes. Dan kunnen we dat inderdaad volledig geïntegreerd doen.

Ik denk dat we op de goede weg zijn. Ik vind persoonlijk dat we op termijn louter die cultuurregio's moeten hebben, waarbij zij volledig hun eigen regio kunnen managen. Daarbij houdt Vlaanderen zich bezig met wat nationaal relevant is. Wat regionaal of lokaal is, laten we over aan die samenwerkingsverbanden. Maar zover zijn we nog niet. Er moeten nog een aantal stappen worden gezet. Maar ik denk dat we op de goede weg zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de eerste toepassing van het nieuwe Circusdecreet – 772 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Ook de circussector is een sector die ons heel na aan het hart ligt. Dit parlement heeft vorig jaar nog unaniem het nieuwe Circusdecreet goedgekeurd. Het doel was toen om ons Vlaams circusveld te versterken, en zich verder laten ontwikkelen en professionaliseren. Het was toen een heel bewuste keuze om naar een apart decreet te gaan met een aparte subsidielijn, omdat dat die sector in volle ontwikkeling alle kansen zou geven, en de nodige aandacht op maat zou geven.

Er staan een aantal belangrijke zaken in dat decreet. Zo worden er structurele subsidies voorzien voor circuswerkplaatsen, ateliers en werkplaatsen, maar ook voor het Circuscentrum. Er komen ook projectsubsidies voor de creaties en de festivals, en er zijn specifieke instrumenten, zoals ontwikkelingsgerichte beurzen voor individuele circuskunstenaars en subsidies voor internationale reiskosten.

De eerste toepassing van dit decreet gaat dit jaar van start. De vernieuwing van het instrumentarium zal het landschap grondig herschikken. Daarom is het buitengewoon belangrijk om bij de eerste toepassing van het decreet een volledig overzicht te hebben van de subsidieaanvragen die de actoren zullen indienen, zowel de structurele aanvragen als de projectmatige. Dat overzicht is nodig om een evenwicht tussen die beide ondersteuning te realiseren.

Maar in de praktijk zal dit moeilijk te realiseren zijn omdat de indiendata voor structurele en projectmatige subsidieaanvragen en de beslissingsmomenten niet samenvallen. Artikel 24 van het decreet zegt dat de subsidieaanvragen voor projectsubsidies moeten worden ingediend uiterlijk op 1 maart; de beslissing valt vier maanden later, op 1 juli. Voor structurele werkingssubsidies is de uiterlijke indien-datum 1 mei, en valt de beslissing op 1 oktober.

Bij de toelichting van het ontwerpdecreet heeft toenmalig Vlaams minister Gatz verduidelijkt dat hij de invoering van het decreet stap voor stap wou laten gebeuren. Maar daardoor dreigt het evenwicht in het circuslandschap verstoord te worden. Een gezamenlijke indiendatum en dito beslissing van de regering is nochtans aangewezen bij de eerste toepassing van dit decreet, dat het landschap dan ook echt gaat zetten. Bovendien is het niet echt logisch dat de structurele subsidies worden toegekend na de projectsubsidies, ook om budgettaire redenen

Bent u op de hoogte van deze problematiek en bent u bereid om er een oplossing voor te zoeken?

Een van de oplossingen zou een decretale wijziging van de indien- en beslissingsdata kunnen zijn. Hoe staat u daartegenover? Als we dat doen, dan moet dat natuurlijk wel op korte termijn gebeuren gezien de eerste indiendatum van 1 maart.

Maar ook een pragmatische oplossing is mogelijk. Die bestaat erin om alle mogelijke betrokkenen zich te laten engageren om pas definitieve adviezen te formuleren nadat de beoordelingscommissie en het departement kennis hebben kunnen nemen van alle aanvragen en zich op basis daarvan hebben kunnen uitspreken. Heel concreet zou dat betekenen tussen 1 mei, als indienmoment voor de structurele subsidies, en 1 juli, het moment waarop de eerste beslissingen inzake de projectsubsidies vallen, want dan zijn alle ingediende dossiers bekend. Wat is uw mening over dit eventuele pragmatische voorstel?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank u wel, mijnheer Van de Wauwer, voor het vierde luik van het kwartet vandaag.

Ben ik op de hoogte van de problematiek? Het klopt dat de indien- en beslissingsdata van beide subsidielijnen, projectmatig en structureel, niet dezelfde zijn. Hieruit automatisch concluderen dat dit problematisch is, doe ikzelf echter niet. Ik wil er ook op wijzen dat reeds in het decreet van 2008 en evenzeer in andere cultuurdecreten meerdere indiendata ingeschreven waren en zijn. Het is zo dat de beslissingsdatum van de projecten, 1 juli, immers valt op een moment waarop ook de aanvragen voor de structurele ronde ingediend zullen zijn. Hoewel 1 mei ook de datum is tegen wanneer ik de adviezen over de projectsubsidies zal ontvangen, kan de oefening over de verdeling van de budgetten dus gemaakt worden op een moment dat het overzicht van de voorliggende aanvragen gekend is. Los daarvan moet ieder dossier op de eigen merites beoordeeld worden.

Belangrijk is om hier nog even duidelijk te schetsen dat voor de dossiers van de projectsubsidies waarin ik tegen 1 juli een beslissing neem en eveneens de structurele middelen, beide pas op de begroting van 2021 komen. Het is nu dus nog te

vraag om hier al over exacte bedragen te spreiden, maar ik ga er wel van uit dat we de middelen minstens continueren.

Wat de overlap betreft van deze indien- en beslissingsdata van beide subsidie-lijnen, zal ik aan mijn administratie vragen om, eventueel in overleg met het steunpunt, een inschatting te maken van het verwachte aantal dossiers, zowel projectmatig als structureel. Op die manier kan de beoordelingscommissie een gemotiveerd advies geven op basis van het voorziene budget.

Tot slot is het inderdaad niet verboden dat aanvragers zowel een projectaanvraag als een aanvraag voor structurele subsidiëring indienen. Ik wil wel benadrukken dat dit niet aan te raden is. Er wordt van de organisatie verwacht dat ze van meet af aan de oefening en de keuze maakt: organisaties die overwegen een werkings-subsidie aan te vragen, dienen zelf de overweging te maken in welke mate zij een professioneel beleidsplan kunnen opmaken en uitvoeren, in welke mate er voldoende een inhoudelijk en zakelijk verhaal ontwikkeld kan worden dat getuigt van een zekere maturiteit en visie, en welke haar positie is in het circusveld. Ik geef een voorbeeld over festivals en werkplaatsen om dat verhaal beter te duiden.

Het decreet bepaalt duidelijk dat een organisatie die een structurele subsidie geniet als circuswerkplaats, tegelijkertijd geen projectsubsidie als festival kan genieten, en omgekeerd. De organisatie moet naar zichzelf en naar de criteria uit het decreet kijken om een keuze te maken: vindt de organisatie zich terug in de criteria voor festivals of eerder in de criteria voor werkplaatsen?

In het geval van de deadline op 1 maart 2020 zou het een vreemde redenering zijn om een projectsubsidie voor de organisatie van een festival aan te vragen en amper twee maanden later, op 1 mei 2020, de indiendatum, een structurele subsidie aan te vragen voor een werkplaats. De keuze om een projectsubsidie én een werkingssubsidie aan te vragen, zal eerder ingegeven zijn vanuit de idee om in te zetten op twee kansen. Het kan evengoed averechts werken bij de beoordeling: de aanvrager weet zichzelf niet in te schatten en kan geen keuze maken. Het projectdossier zal logischerwijze deels overlappen met de structurele subsidieaanvraag, en dat kan niet.

Op basis van deze argumenten is het duidelijk dat het bestaan van twee indiendata geen probleem hoeft te zijn. Ik ben er daarom van overtuigd dat de beoordeling van beide rondes op een kwaliteitsvolle manier zal gebeuren én dat de verdeling van het budget op een billijke en correcte manier zal verlopen. Ik verwijs hierbij dan ook naar mijn intentie zoals ik ze geformuleerd heb in mijn beleidsnota cultuur: "Het nieuwe Circusdecreet voorziet met ingang van 2020 in de ondersteuning van alle facetten van een geïntegreerd circusbeleid met als doel een antwoord te bieden op de groeiende Vlaamse en internationale dynamiek en professionalisering van deze bijzondere sector. Ik ben overtuigd van de geweldige doorgroeikansen binnen deze sector en zal de circusorganisaties dan ook zo veel als mogelijk ondersteunen met het oog op verdere professionalisering, ontwikkeling en profilering."

Zoals u uit mijn antwoord op uw eerste vraag kunt opmaken, houdt het bestaan van twee indiendata geen problemen in voor een correcte beoordeling van de dossiers en verdeling van de beschikbare middelen. Een decretale wijziging van indien- en beslissingsdata acht ik daarom niet wenselijk. Circusorganisaties zijn momenteel druk in de weer met de voorbereiding van hun dossier, een overhaaste wijziging van het decreet op korte termijn zou zorgen voor verwarring in het veld.

Wat denk ik van een pragmatische oplossing? Zoals ik aangaf in het eerste antwoord is het duidelijk dat de beslissing over de projecten zal genomen worden op een moment dat ik zicht heb op het aantal aanvragen voor de structurele ronde. Ook al moet de commissie voor de projecten tegen 1 mei 2020 haar adviezen bezorgen, de commissie kan haar werk doen op basis van de kwaliteit van de

ingediende dossiers, samen met de informatie over de inschatting van de dossierstroom die ik aan de administratie zal vragen. Het commissiewerk zal dus niet in het ijle dienen te gebeuren. Ik heb in elk geval niet de bedoeling om nu ter wille van de pragmatiek uitspraken te doen over het verschuiven van advies- of beslissingsdata.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Het is heel positief dat u binnen de bestaande regelgeving zult kijken hoe u die globale oefening kunt maken en die beslissing over de projectsubsidies pas zult nemen wanneer u volledig zicht krijgt op die structurele aanvragen. Ik ben het volledig met u eens dat u het dossier en de aanvraag moet beoordelen op basis van de merites van die verschillende dossiers zelf. Het mag niet zo zijn dat een projectaanvraag inwisselbaar is voor een structurele aanvraag. Daarover ben ik het met u eens. Maar het is toch wel degelijk een vrees die in de sector leeft. U zegt dat het in het verleden ook het geval was dat er verschillende indienmomenten waren, maar nu is het de eerste keer dat dit decreet in werking is en dat we dat circuslandschap echt zullen herschikken, dus ik begrijp de vrees wel die daarrond in de sector heerst.

Nog een vrees die we hebben gehoord, gaat over de budgettaire engagementen waarover ook onduidelijkheid heerst. U zegt dat u de budgetten wilt continueren en u verwijst naar uw beleidsnota. Daarin hebt u ook aangehaald dat u de passende ondersteuning wilt voorzien om tegemoet te komen aan de groei en uitstraling van deze sector. We hebben dit decreet in het parlement vorig jaar unaniem goedgekeurd, en alle fracties hebben dat toen gesteund. We hebben toen ook gezegd dat het belangrijk is dat we daarvoor de nodige extra middelen moeten voorzien om die sector alle kansen te geven om die groei echt te kunnen maken. Daarover zijn er vanuit de sector denk ik nog een aantal vragen. De toekomst van de circussector is op dit moment nog heel fragiel, maar ik denk dat we allemaal willen dat die verder kan groeien.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): We zijn in de vorige legislatuur met het circus bezig geweest en we hebben daarrond het decreet en veel buzz gecreëerd.

De problematiek stelt zich inderdaad bij de eerste indienronde. Ik ben er niet vies van om in een bestaand decreet in te breken, dat moet kunnen als dat nodig is, collega's, als de noodzaak dat vereist. In dit geval heeft de minister-president al geantwoord dat het probleem zich minder stelt. Ik denk dat een last minute aanpassing nu geen goede oplossing is. We moeten natuurlijk wel vermijden dat de sterkste organisatie met alle budgetten gaat lopen, met zowel de projectsubsidies als de structurele subsidies.

Ik heb ook vernomen dat de minister-president voldoende rekening zal houden met het budget voor de structurele werking en de projectsubsidies, maar natuurlijk blijft een goed evenwicht in dat landschap precair. Ik heb van de minister vernomen dat de middelen minstens gecontinueerd zullen worden. Het is natuurlijk zo dat een van de laatste zinnen in een decreet altijd is 'naar gelang het budget dat zich aandient'. Ik denk dat we iedereen meer geld willen geven, maar ik geef wel mee dat als we de circussector in Vlaanderen verder willen steunen als exportproduct, omdat Vlaanderen toch vrij hoog aangeschreven staat, we aan die jonge sector de nodige kansen moeten geven zodat ze op termijn, nu nog niet, maar op termijn zou kunnen toegevoegd worden aan het Kunstendecreet. Maar goed, een goede communicatie vooraf met de indieners is daarbij ook belangrijk.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Veertien dagen geleden heb ik overleg gehad met de sector. Daarbij kwam dit punt van de verschillende data aan bod. Maar een echt zwaar probleem maakten ze daar niet van, zeker nadat we daarover hadden doorgepraat. Laten we ook daar de evolutie afwachten en bekijken of dat tot onmogelijke toestanden leidt. Ik had niet de indruk dat de sector – het is een sectororganisatie – daarvan een zwaar punt maakte.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): We zullen zien hoe het zal uitlopen. Ik kijk uit naar de globale oefening die u zult maken. Het is een sector die volop in groei en ontwikkeling is. We mogen nooit het belang van die sector, ook voor onze internationale uitstraling, onderschatten. Die voorstellingen lopen vaak, nadat ze in Vlaanderen werden getoond, nog jaren verder in het buitenland. Daarom is het ook goed dat we, nu er voor het eerst een meerjarige subsidiëring is, de sector extra kansen geven. We mogen het belang op onze internationale uitstraling zeker niet onderschatten.

Daarmee sluit ik het circus Van de Wauwer af voor vandaag.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het beeldenproject langs de Maas – 843 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het beeldenproject in het Maasland – 952 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Minister-president, eind 2018 keurde de Vlaamse Regering het masterplan en de financiering goed voor een omvangrijk beeldenproject in de publieke ruimte langs de Maas. In navolging van onder meer Borgloon, met het doorkijkkerkje als uithangbord, zou er nu ook tussen Kinrooi en Lanaken worden geïnvesteerd, met een reeks kunstwerken als extra troef voor het zeer intense wandel- en fietstoerisme.

Eind 2019 zouden de eerste ideeën worden voorgesteld, zodat er vanaf ongeveer april 2020 zou kunnen worden begonnen met de realisatie ervan. Er werd gedacht aan tijdelijke en permanente creaties over, op, in, door, onder, langs of tussen de Maas. De werken zouden, net zoals de Maas zelf, Belgisch- en Nederlands-Limburg met elkaar verbinden.

De financiering van iets meer dan 3 miljoen euro werd als volgt verdeeld. Vlaanderen zou 1,5 miljoen euro voor zijn rekening nemen, de vijf betrokken gemeenten, zijnde Kinrooi, Maaseik, Dilsen-Stokkem, Maasmechelen en Lanaken, zouden elk 50.000 euro investeren, de provincie Limburg zou instaan 750.000 euro en voor de resterende 0,5 miljoen euro zou er worden gezocht naar externe partners.

In de pers lezen we dat gouverneur Reynders ontkent dat er ooit een formele aanvraag is geweest voor de provinciale bijdrage van 750.000 euro. Maar ook – ik

citeer uit het artikel dat verscheen in Het Belang van Limburg: "Vlaanderen heeft beslist dat cultuur geen bevoegdheid meer is van de provincie. We leggen ons daarbij neer, maar dan stopt het cultuurverhaal ook voor ons. Als dit project er komt, zal dat moeten gerealiseerd worden door Vlaanderen en de betrokken gemeenten." Minister-president, in datzelfde artikel wordt u geciteerd: "Gezien de nieuwe politieke verhoudingen op alle niveaus wordt de financiering momenteel met alle partners nog eens besproken. Dat is logisch." U geeft ook aan dat u uitgaat van een goede afloop van dit overleg. Dat lijkt mij een goede grondhouding. Verder geeft u aan dat de start van het project wat zal worden uitgesteld, ten vroegste naar het najaar 2020.

Minister, de afschaffing van de culturele bevoegdheid van de provincies dateert van voor de goedkeuring van het masterplan voor dat beeldenproject. Welke afspraken werden er toen reeds al dan niet gemaakt over de financiering ?

Hebben we de externe partners die de 0,5 miljoen euro zouden bijdragen, reeds gevonden?

Met wie zult u nu overleg plegen ?

Welke acties zult u ondernemen of ondernam u reeds om dit, voor ons bijzonder belangrijke project, alsnog tot een goed einde te brengen?

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Mijn vraag sluit aan bij die van mevrouw Jans. Ik zal dus niet alles herhalen.

We hebben in Limburg het PIT-project gekend en nadien de Unie Hasselt-Gent, allemaal mede door Vlaanderen gefinancierd. Dat geldt komt uit een historische pot die ons ooit binnen het Fonds Culturele Infrastructuur (FoCI) werd toebedeeld en die we nu project per project uitrollen over de provincie, met als leidraad ons fietsroutenetwerk en de beleving daarop. Het is inderdaad een heel belangrijk project om meer aan cultuur te doen in Limburg, en om die beleving toeristisch op te waarderen.

Inderdaad, de gouverneur heeft gezegd dat daar geen middelen meer voor voorzien zijn. Het lijkt mij niet zo geheel onlogisch dat, als een provincie niet meer bevoegd is voor cultuur, ze dan ook geen budgetten meer heeft voor cultuur. De vraag is hoe we dat gat in de financiering dichtfietsen. Ik heb uw quote in Het Belang van Limburg gelezen, waarbij u zegt dat u er eigenlijk vrij veel vertrouwen in hebt dat dat zou kunnen lukken, maar dat u daar nog wat overleg over wenst te plegen.

Daarom sluit ik mij aan bij de eerdere vragen. Zijn er in de financiering nog ontwikkelingen en verwickelingen bij de partners? Is het de bedoeling om het gat in de huidige begroting gewoon te verdelen onder de partners die wel participeren? Zoekt u nieuwe partners? Hoe denkt u dat gat te dichten, eventueel met extra geld van Vlaanderen?

Wat de termijn betreft: u sprak over een verlenging van de termijn, en het lijkt mij ook niet geheel onlogisch dat u dat een beetje uitstelt. Dat masterplan heeft trouwens ook vrij lang aangesleept, we hadden dat ook liever wat vroeger gezien. Als het er komt, is het goed voor ons; de timing is niet zo belangrijk. Maar kunt u ons daar misschien al iets meer over vertellen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: In het verleden kende de minister van Cultuur reeds 2,5 miljoen euro toe aan de provincie Limburg voor de realisatie van projecten in het kader van Kunst in Open Ruimte, het beeldenproject in Limburg

in de regio Haspengouw en de regio rond de twee centrumsteden Hasselt en Genk. Deze subsidie werd destijds toegekend in verschillende schijven via meerdere ministeriële besluiten. In 2008 ging het om een half miljoen euro, om 2009 om 1 miljoen euro, en in 2012 en 2013 telkens om een half miljoen euro. Deze projecten zijn ondertussen volledig uitgevoerd.

In de regio Haspengouw ging het om de volgende projecten: Twijfelgrens van Fred Eerdeken, Reading between the Lines van Gijs Van Vaerenbergh, Tentvillage Revisited en Tranendreef van Dré Wapenaar, Field Furniture van Ardie Van Bommel, Project Burchtheuvel van Tadashi Kawamata, Spaceframe Vehicles van N55, Proximity Effect van Paul Devens, Untitled #158 van Aeneas Wilder, Memento van Wesley Meuris en het Proefveld nieuwe landbouwwormen van diverse ontwerpers.

In de regio Hasselt en Genk ging het om de volgende projecten: Kanaal Paviljoen van Logant Amont, Once again the artist militia meets in an unruly group portrait van Rinus Van de Velde, Raise the Roof van Maurer United Architects, Trois ellipses ouvertes en désordre van Félice Varini, Periphery Songs van Circumstance, De ROCK Show van Erik Odijk, Het Groene Huis van Krijn De Koning, Beneath the Surface van Zoro Feigl, Document van Leonid Tsvetkov en Gravitational Waves van Tomas Saraceno.

Sinds 2018 is de provincie Limburg niet meer bevoegd voor cultuur en kan ze bijgevolg zelf geen initiatief meer nemen voor zulke projecten. Gezien de meerwaarde die deze projecten in het verleden betekend hebben voor de provincie Limburg, zocht minister van Cultuur Sven Gatz in de vorige legislatuur in overleg met de betrokken partijen naar een mogelijkheid om een vervolg aan deze projecten te breien.

Daarop diende Regionaal Landschap Kempen en Maasland een aanvraag in voor een investeringssubsidie bij het Fonds Culturele Infrastructuur in 2018. Het ingediende dossier betrof een voortzetting van het beeldenproject, maar dan specifiek toegespitst op de regio van het Maasland. Vandaag heeft het project de werktitel 'De Verbindende Maas'. Z33 is de artistieke partner van dit project.

De minister van Cultuur kende op 21 december 2018 een subsidie van 1,5 miljoen euro toe aan het Regionaal Landschap Kempen en Maasland. Het financieel plan van het aanvraagdossier maakte melding van een cofinanciering door de Provincie Limburg van 750.000 euro. Het Regionaal Landschap Kempen en Maasland deelde mee dat dit engagement van de provincie tot op heden nog niet bevestigd werd in een overeenkomst. Daar bestaat dus nog geen overeenkomst over.

Mijnheer Coenegrachts, u vroeg of er nog andere verwickelingen zijn bij de andere partners. Er is op dit moment geen verdere verwikkeling.

Zal de te betalen som van 750.000 euro voor de provincie Limburg worden verdeeld? Indien de provincie geen 750.000 euro zal bijdragen, zullen we in overleg met de subsidieontvanger ofwel op zoek gaan naar andere financieringsmogelijkheden, ofwel vragen om het project aan te passen. Dit zal de komende weken duidelijk worden. Zal de Vlaamse Regering hier extra in tussenkomen? Die gesprekken zijn bezig. We bekijken welke oplossingen mogelijk zijn, maar ik draag het project wel een warm hart toe.

Mijnheer Coenegrachts, wordt de uitvoering gevrijwaard? Zodra er duidelijkheid bestaat omtrent het financieel plan van het project, zal een nieuwe timing voor het project worden vastgelegd, met selectie van kunstenaars, het verloop van participatieve trajecten en de keuze van locaties.

Mevrouw Jans, welke externe partners zijn er reeds gevonden? Z33 en het Regionaal Landschap zullen intern een projectleider aanstellen die instaat voor de

opvolging van het project. Deze projectleider zal als eerste taak hebben bijkomende financiering, dus dat half miljoen euro, te zoeken voor elk specifiek te concipiëren kunstwerk. Externe financiering kan bijvoorbeeld komen van lokale sponsors, bedrijven langs de Maas, het Mondriaan Fonds – dat is de link met Nederland – enzovoort.

Met wie zal ik nu overleg plegen? Op 19 februari is er een overleg gepland tussen Z33 enerzijds en het kabinet Cultuur anderzijds voor een bespreking van het dossier en een stand van zaken. Nadien zullen de nodige bijkomende stappen gezet worden.

Welke acties zal ik ondernemen? Volgens mij heb ik op deze vraag reeds geantwoord in de antwoorden op de andere deelvragen.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Minister-president, ik wil u danken voor uw helder en duidelijk antwoord. U hebt doorheen uw antwoord gesteld dat u het project een warm hart toedraagt en ik merk dat ook wel in uw antwoord. Dat is geruststellend.

Als ik het goed begrijp, dan stelt u dat u wilt nagaan of het project aangepast kan worden dan wel of er oplossingen gevonden kunnen worden, nu blijkt dat er geen overeenkomst is en de provinciale bijdragen niet zullen volgen. Ik heb ook begrepen van alle betrokken gemeenten dat men de indruk heeft dat er overleg wordt opgestart, dat men gehoord wordt en dat er gezocht wordt naar oplossingen. Dat 'goed hart' blijkt daaruit. Ik denk dat dat op dit moment van belang is. Het overleg tussen Z33 en het kabinet Cultuur zal een belangrijk overleg zijn, zeker omdat het projectleiderschap mede vandaaruit gedragen zal worden en daar dus ook de belangrijke opdracht ligt om de resterende middelen, die zeer relevant zijn, te vinden.

We zullen het verder opvolgen, maar alvast bedankt voor uw antwoord en uw inzet.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Dank u wel, minister-president. Het is inderdaad fijn te horen dat u zeer geëngageerd rond dit project blijft werken. Het is, zoals gezegd, een belangrijk project voor onze provincie. Ik hoor ook dat u nog steeds niet uitsluit dat de provincie erin zal meestappen. U wilt alleszins in overleg treden met de provincie om na te gaan of dat tot de mogelijkheden behoort. Ik begrijp vooral de interpretatie dat de provincie dan wel niet meer bevoegd is voor cultuur, maar dat dat niet wil zeggen dat ze niet meer kan bijdragen aan de opstart van nieuwe culturele initiatieven die een meerwaarde betekenen op het grondgebied. Ik duim samen met u voor een goed overleg en een goede afloop.

Laat mij toe nog te zeggen dat de kwaliteit van het project bijna zo goed moet zijn als die van pit, dat toch voor heel wat internationale waardering voor onze provincie en Vlaanderen heeft gezorgd, zodat het project ons allemaal een uitstraling kan geven. Dat is niet te koop.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): U kunt het van mij verwachten: ik dring opnieuw aan op een grondige evaluatie van heel die uitkanteling ter voorbereiding van het decreet Bovenlokale Cultuurwerking, met cijfers over het personeel, de middelen en zaken die beloofd en al dan niet uitgevoerd zijn. Ik denk dat we dat aan Vlaanderen verplicht zijn. Het is een enorme oefening geweest. Ik wil in dezen niet per se voor of tegen pleiten, maar ik wil wel het resultaat zien van de oefening; ik wil zien wat ze ons uiteindelijk heeft opgeleverd. Ik heb die vraag al eens gesteld en ik stel ze nu een tweede keer.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik ga de provincie zeker bij het overleg betrekken, want het is niet omdat Cultuur haar bevoegdheid niet meer is, dat ze een project voor Limburg geen goed hart kan toedragen en niet kan nagaan of ze een ander bedrag dan de voorziene 750.000 euro kan inbrengen. We gaan voor die 500.000 euro ook bij andere partners langs; een van die partners zou bijvoorbeeld de provincie kunnen zijn.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Ik wil nog even doorgaan over de provincie. Ik begrijp het standpunt van de minister-president, maar dan zal de provincie ook een plek aan tafel opeisen en een impact op het project willen. Op dat vlak zullen ze toch opnieuw wel wat met cultuur bezig zijn. Wie betaalt, bepaalt en voor dat aspect zal de provincie, terecht, mee aan tafel willen zitten.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de verdere uitvoering van het eengemaakt bibliotheekstelsel – 914 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): De Vlaamse Gemeenschap heeft met Cultuurconnect een overeenkomst afgesloten over een eengemaakt bibliotheekstelsel (EBS) voor heel Vlaanderen en Brussel. Deze overeenkomst ging in op 1 januari 2018 en loopt tot 31 december 2025. Cultuurconnect kreeg de opdracht om de vijf provinciale bibliotheeksystemen, de ondersteuning van het interbibliothecair leenverkeer en de websiteplatformen van de provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen over te nemen. Het nieuwe systeem moest het bibliotheekwezen de toekomst inlooden. Zo kregen we dus het grootste bibliotheekstelsel en -beheerplatform ter wereld, wat toch wel heel goed is voor Vlaanderen.

Voor gemeenten met een openbare bibliotheek betekent dit dat ze aan de slag kunnen met een efficiënter systeem, dat betrouwbaarder, gemakkelijker, gebruiksvriendelijker én goedkoper is. Daarenboven zal het EBS onschatbare statistische informatie opleveren over het leengedrag, zoals bijvoorbeeld een populariteitspoll van uitgeleende boeken.

We hebben het over het EBS al eens gehad bij de bespreking van de beleidsnota Cultuur. U gaf kort aan dat het beleid gecontinueerd wordt, maar ik had nog een aantal detailvragen.

Hoe evalueert u de uitvoering van de operationele doelstellingen in de overeenkomst?

Hebben de cultuurbesparingen impact op de verdere uitrol van het EBS? Zo ja, wat zijn de consequenties?

De bedoeling was dat Cultuurconnect het volledige systeem in verschillende golven zou uitrollen. Per halfjaar kwam een bepaalde provincie aan bod. Loopt die migratiegolf zoals gepland? Kunt u een gedetailleerd overzicht geven?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dat zijn drie korte vragen, maar ik heb wel een uitgebreid antwoord.

Zoals u al aangaf, sloot de Vlaamse Gemeenschap op 27 december 2017 een overeenkomst met de vzw Cultuurconnect voor de ontwikkeling en exploitatie van het EBS. De overeenkomst ging in op 1 januari 2018 en loopt tot 31 december 2025.

Als strategische doelstelling stelt de overeenkomst dat Cultuurconnect het beheer van de provinciale digitale bibliotheekomgevingen overneemt van de provinciebesturen en instaat voor de consolidatie en integratie ervan in de Vlaamse digitale bibliotheekinfrastructuur. Deze strategische doelstelling wordt geconcretiseerd in drie operationele doelstellingen.

De eerste operationele doelstelling is de consolidatie van de provinciale bibliotheeksystemen (PBS'en) in een Vlaams eengemaakt bibliotheekstelsel

De tweede operationele doelstelling is de consolidatie van de provinciaal beheerde bibliotheekwebsites in een Vlaams eengemaakt platform bibliotheekwebsites

De derde operationele doelstelling is de continuering van de provinciale ondersteuning van het interbibliotheecair leenverkeer (IBL) en de hervorming ervan naar een meer toekomstgericht model

Ik geef u kort per operationele doelstelling een overzicht van de uitvoering ervan.

De eerste is de consolidatie van de PBS'en. Op 1 januari 2018 nam Cultuurconnect de provinciale bibliotheeksystemen over. Met de overdracht van bevoegdheden van de provinciale naar de Vlaamse overheid kwamen provinciale budgetten en mensen over. Eind 2017 en begin 2018 ging er veel aandacht en energie naar de integratie van twaalf nieuwe collega's en de continuering van de vijf provinciale bibliotheeksystemen tot aan de overgang naar het nieuwe bibliotheekstelsel. Tegelijk kwamen er vier provinciale bibliotheekwebsiteplatforms mee.

Vanaf januari tot september 2018 liep een proof-of-conceptperiode, waarin door Cultuurconnect en OCLC, dat is de leverancier van het nieuwe bibliotheekstelsel, een aantal hard- en softwareoplossingen werden uitgetest.

Op 30 september keurde de Stuurgroep Basisinfrastructuur Digitale Bibliotheek de proof of concept goed. Meteen na die goedkeuring werd de eerste migratiegolf opgestart met dertig bibliotheken van het PBS Limburg en de niet-PBS-bibliotheken van Bree, Genk en Opglabbeek. De bibliotheken van Bree en Opglabbeek gingen live in januari 2019, Genk in februari 2019 en de dertig bibliotheken van PBS Limburg in maart 2019. Op 30 juni 2019 werd het PBS Limburg definitief uitgeschakeld.

In april 2019 startte de tweede migratiegolf met 62 bibliotheken van het PBS Oost-Vlaanderen en 6 niet-PBS-bibliotheken uit andere provincies, namelijk Bilzen, Diepenbeek, Hechtel-Eksel, Maasmechelen, Oostende en Zonhoven. De voorbereiding van de implementatie liep van mei tot september. In de week van 5 oktober gingen de bibliotheken live op het EBS. Op 30 november 2019 werd het PBS Oost-Vlaanderen definitief afgeschakeld.

Op 1 oktober 2019 startte de voorbereiding van de derde migratiegolf met 47 bibliotheken van het PBS West-Vlaanderen en de niet-PBS-bibliotheken van Brugge, Deerlijk, Kuurne, Lendeledede en Lichtervelde. De planning voorziet dat die bibliotheken eind maart 2020 live zullen gaan op het EBS. Het PBS West-Vlaanderen is al opgezegd en wordt uitgeschakeld op 31 mei 2020. De gefaseerde uitrol van het EBS ligt momenteel op schema. Eind 2019 waren al 93 bibliotheken in

productie met het nieuwe bibliotheekstelsel. Alleen heeft de proof-of-concept-periode 9 maanden geduurd in plaats van de voorziene 6 maanden. De reden daarvoor was een combinatie van de ziekte van enkele personeelsleden en het feit dat het testen en het aanleren van het nieuwe stelsel meer tijd in beslag nam dan eerst was voorzien. De migratiegolven lopen tot nu toe wel zoals gepland, wat aangeeft dat het een goede beslissing was om de voorbereidingsfase iets langer te laten duren dan initieel was voorzien.

De tweede operationele doelstelling is het consolideren van de websites. In 2017 en 2018 vond de ontwikkeling plaats van de nieuwe bibliotheekwebsites. In 2017 werden bibliotheken nauw betrokken om alle noden op te lijsten. In 2018 werden bibliotheekgebruikers voor het eerst nauw betrokken. Vanaf de prototypefase werd de website getest door gebruikers van 3 pilootbibliotheken. In de zomer van 2018 gingen de eerste 10 bibliotheken live met een pilootversie van de website en werd er feedback verzameld bij een groter publiek. Vanaf september 2018 vonden 23 opleidingssessies plaats voor de websitebeheerders van de individuele bibliotheken. Bedoeling was dat 2 à 3 weken na elke opleidingssessie de websites van de deelnemers live zouden gaan. Helaas werd die timing verstoord door prestatieproblemen bij de leverancier Appnovation. Daarom werd de lancering uitgesteld tot die problemen waren opgelost. Het kostte de leverancier, die mee verantwoordelijk is voor de hosting van de websites, echter meer tijd dan voorzien om de oorzaken te vinden en het probleem op te lossen. Pas medio december 2018 draaiden de sites opnieuw stabiel. In het voorjaar doken opnieuw prestatieproblemen op en werd er besloten om de websites op kosten van de oude leverancier over te schakelen naar een andere leverancier, AUSY. Dat gebeurde in de zomer van 2019. In november 2019 werden nog een 70-tal resterende bibliotheken aangesloten op de nieuwe infrastructuur, zodat alle provinciale bibliotheekwebsites intussen zijn vervangen door de nieuwe bibliotheekwebsites. Een aantal niet-PBS-bibliotheken zullen nog overschakelen op de bibliotheekwebsites, op het moment van hun aansluiting op het eengemaakte bibliotheekstelsel.

Dan kom ik bij de derde operationele doelstelling, het voorzetten van de provinciale ondersteuning. Cultuurconnect continueert sinds 1 januari 2018 de IBL-ondersteuning die voordien tot de taakstelling van de provincies behoorde. In 2018 gaf Cultuurconnect de bibliotheken financiële ondersteuning op basis van de IBL-transacties uit het werkjaar 2017. De diverse geldende provinciale subsidieregelingen werden in overleg met de sector hertaald naar één geharmoniseerde tarifiering, namelijk anderhalve euro voor een aanvraag en 5 euro voor een levering. De licentiekost voor de Impalasoftware werd niet langer gefactureerd aan de individuele bibliotheken, maar werd centraal door Cultuurconnect gedragen.

In 2018 kreeg Cultuurconnect een budget van 500.000 euro van de Vlaamse overheid ter ondersteuning van het IBL. In 2019 werd een werkgroep Getrapt Servicemodel opgericht, die een nieuw toekomstgericht model moet uitwerken. De eerste resultaten werden aan de sector voorgesteld op 17 december 2019 tijdens Connect & Co, de coöperantendag van Cultuurconnect. Ik volg die ontwikkeling met veel belangstelling verder op.

Wat de cultuurbesparingen betreft: zoals ik al eerder heb gezegd, sloot minister Gatz op 27 december 2017 een bijkomende overeenkomst met Cultuurconnect voor de ontwikkeling en exploitatie van het eengemaakt bibliotheekstelsel. Deze bijkomende overeenkomst voorziet in extra middelen, boven op die voor hun reguliere werking. Voor 2020 en de volgende jaren voorziet de overeenkomst in een subsidiebedrag van 2.901.438 euro.

Maar u weet eveneens dat ik beslist heb om een besparing van 8 procent door te voeren op de werkingssubsidies van intermediaire organisaties. Cultuurconnect is bereid om haar steentje bij te dragen wat de reguliere werking betreft, maar de

organisatie heeft mij gesignaleerd dat deze besparing wel een impact kan hebben op de ontwikkeling en de uitrol van het EBS. Cultuurconnect had hierover een gesprek met mijn kabinet op 14 januari. Zij betogen dat het, door de langlopende contracten met de verschillende leveranciers van het EBS, bijzonder moeilijk is om hierop in te breken. Bovendien stellen ze dat het onmogelijk is om te besparen op personeel zonder het project te vertragen en daardoor het gevaar te lopen om contractuele afspraken niet te kunnen nakomen.

Ik kan echter niet ingaan op hun vraag om voor het eengemaakt bibliotheekstelsel een uitzondering te maken op de besparingen. Als reactie op mijn beslissing heeft de Raad van Bestuur van Cultuurconnect op 23 januari 2020 een voorstel besproken om de besparing op te vangen door enerzijds te besparen op de IBL-subsidie aan de bibliotheken, en anderzijds door de bijdrage van de gemeenten voor het EBS op te trekken. De precieze invulling van dit voorstel van de raad van bestuur van Cultuurconnect zal in februari worden voorgelegd aan de stuurgroep van bibliotheken.

U vraagt naar de laatste stand van zaken over de verschillende migratiegolven; ik heb daar al een deel van geschetst. De proof-of-conceptfase is goed afgerond, en ondertussen zijn de eerste en tweede migratiegolf, in respectievelijk Limburg en Oost-Vlaanderen, afgewerkt zoals gepland. Tot nu toe zijn er geen fundamentele problemen opgedoken en zijn de bibliotheken over het algemeen tevreden over het nieuwe systeem.

Momenteel loopt de derde migratiegolf in de provincie West-Vlaanderen. Het is de bedoeling dat deze migratiegolf tegen eind maart 2020 zal worden afgerond. In juni 2020 zullen ook de niet-PBS-bibliotheken van Brugge, Deerlijk, Kuurne, Lendelede en Lichtervelde worden aangesloten.

Op 1 april 2020 start dan de vierde migratiegolf met twintig bibliotheken van het PBS van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de niet-PBS-bibliotheken van As, Dilsen-Stokkem, Heusden-Zolder en Kinrooi. Het einde van deze migratiegolf is voorzien tegen 30 september 2020.

Voor de migratiegolven vijf, zes en zeven ligt de planning vast voor de PBS-bibliotheken en is ze indicatief voor de niet-PBS-bibliotheken. De planning wordt definitief gemaakt aan het begin van elke migratiegolf.

Op 1 oktober 2020 start de vijfde migratiegolf met veertig bibliotheken van PBS Vlaams-Brabant en enkele niet-PBS-bibliotheken. Het einde van deze migratiegolf is voorzien tegen 31 maart 2021.

De zesde migratiegolf start dan op 1 april 2021 met 61 bibliotheken van PBS Antwerpen en enkele niet-PBS-bibliotheken. Het einde van deze migratiegolf is voorzien tegen 30 september 2021.

De zevende migratiegolf start op 1 oktober 2021 met een twintigtal resterende bibliotheken en loopt tot in 2022. De nog aan te sluiten niet-PBS-bibliotheken in de laatste drie migratiegolven zijn: Affligem, Hoeilaart, Liedekerke, Linkebeek, Overijse, Tervuren, Duffel, Heist-op-den-Berg, Hoogstraten, Kontich, Malle, Schilde, Vosselaar, Houthalen-Helchteren, Putte, Brakel, Gent, Aarschot, Begijnendijk, Bekkevoort, Boutersem, Habobib, Hoegaarden, Holsbeek, Kampenhout, Landen, Scherpenheuvel-Zichem, Steenokkerzeel, Tienen, Tremelo, Alveringem, Ardoos, Damme, Heuvelland, Koekelare, Kortemark, Mesen, Wezembeek-Oppem en Lubbeek.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Dat was een lang antwoord, maar het is dan ook een belangrijk project. Als het over het grootste bibliotheekstelsel ter wereld

gaat, dan gaan daar inderdaad veel middelen naartoe, en hebben we daar ook tijd voor nodig. Ik heb begrepen dat er op zich eigenlijk wel goed nieuws is, want we zitten op schema. We hebben drie maanden vertraging opgelopen door de proof of concept. Maar de migratiegolven lopen voor de rest zoals het moet. Na 2020 starten we dan met de laatste golf.

In verband met het IBL-model lijkt het mij goed dat er wordt nagedacht over een toekomstgericht model. Ik vind het eigenlijk nog een ietwat archaisch systeem dat een bepaald boek van de bibliotheek van Roeselare naar een bibliotheek in Limburg moet worden gebracht. De enige die daar gelukkig van wordt, is de post. In tijden van digitalisering zie ik dat zoiets toch beter moet kunnen.

Vooraf belangrijk ook – en dat brengt mij tot mijn derde punt – is de impact van de 8 procent besparing op Cultuurconnect. Voor OCLC, de provider die voor het systeem gezorgd heeft, is een Europese aanbesteding gebeurd, wat juridisch niet evident was. Als Cultuurconnect en de Vlaamse Gemeenschap hun contracten natuurlijk niet naleven, dan is er een risico op juridische procedures. Aan die kant zit je dus wel vast om die besparingen op te vangen.

Anderzijds vind ik het wel goed dat er in het kader van efficiëntie gekeken wordt naar het interbibliothecair leenverkeer. Daar zitten wel nog mogelijkheden voor besparingen. Ik betreur het natuurlijk dat die kosten doorgerekend zullen worden aan de steden en gemeenten. Het is me nog niet helemaal duidelijk hoe groot die kost zal zijn. Ik weet niet of u daar zicht op hebt. We moeten opletten dat we de factuur als Vlaamse overheid niet zomaar naar het lokale niveau doorschuiven.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik heb daar nu geen antwoord op, maar als u dat als schriftelijke vraag indient, kan ik u dat wel geven.

De voorzitter: Dat was een heel kort antwoord.

Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Het antwoord volstaat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de kritiek op het Vlaamse culturele aankoopbeleid – 923 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik heb met veel aandacht het opiniestuk van Dirk Van Hout, manager collectieonderzoek en hoofdconservator van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen (KMSKA) gelezen. Dat artikel verscheen in Trends op 9 januari 2019, met als titel 'De Vlaamse musea dreigen te provincialiseren'. Ik las daar toch wel een beetje de afgunst waarmee de heer Van Hout kijkt naar het aankoopbeleid van zijn collega-conservatoren in Nederland. Ik citeer daarvoor even uit het artikel: "In de voorbije vijftig jaar hebben de Vlaamse musea nauwelijks een aankoopbeleid kunnen voeren. Het was geen prioriteit voor de Vlaamse overheid", zegt hij. "Het museumbezit is vooral aangegroeid door schaarse schenkingen. Daardoor reflecteren onze musea de smaak van de Vlaamse

verzamelaars, maar ze zijn niet representatief voor de internationale kunsttendenzen. In een snel ontwikkelend internationaal museumlandschap dreigen de Vlaamse musea te provincialiseren. We zien het bezit van de musea in de landen rondom ons aangroeien met heel goede dingen. Excelleren betekent investeren.”

De heer Van Hout betreurt dat de Vlaamse Regering beslist heeft om de budgetten voor aankoopbeleid op hetzelfde niveau te houden, maar verwijst tegelijkertijd naar de intentie van Vlaams minister van Cultuur om private verzamelaars te stimuleren via bruiklenen hun collecties met het publiek te delen.

De heer Van Hout geeft wel aan “dat de musea zo afhankelijk blijven van het aanwezige aanbod en dat ze moeten uitkijken dat ze geen uitstalraam worden voor de kunstmarkt.”

U kondigde in uw beleidsnota aan via een doordacht aankoopbeleid de kunstcollectie van Vlaanderen te zullen aanvullen met kwaliteitsvolle hedendaagse kunst die de artistieke praktijk in Vlaanderen doorheen de tijd documenteert. Ter versterking van de slagkracht van Vlaanderen inzake verwerven van topstukken en sleutelwerken, kondigde u in uw beleidsnota ook aan dat de Vlaamse overheid, eventueel in synergie met andere actoren, de mogelijkheid zal onderzoeken om een private topstukkenstichting op te richten. Tijdens de bespreking van de beleidsnota benadrukte u deze beleidsintenties verder en gaf u ook mee dat het aankoopbeleid naast de aankoop van sleutelwerken van toonaangevende hedendaagse kunstenaars ook gericht is op het remediëren van historische lacunes in de collectie.

Hoe staat u ten aanzien van de analyse van de heer Van Hout over het culturele aankoopbeleid van de Vlaamse overheid van de voorbije halve eeuw? Deelt u zijn vaststellingen?

Hoe kunnen musea in Vlaanderen een gecoördineerd aankoopbeleid voeren dat evenwichtig inzet op enerzijds ons eigen erfgoed bewaren en ontsluiten en anderzijds kansen van internationale moderne kunstenaars grijpen om een mooi overzicht te kunnen ontsluiten in Vlaanderen? Welke hiaten ziet u in de huidige Collectie Vlaanderen?

Acht u het noodzakelijk om via een onafhankelijk comité een duidelijke visie op het collectiebeleid van Vlaanderen uit te tekenen zodat openbare musea weten waarop ze in hun aankoopbeleid moeten focussen? Zo ja, hoe wilt u daarmee aan de slag? Zo nee, waarom niet? Moet men in die visie ook oog hebben voor een rotatie- en afstootbeleid?

Wilt u op het overlegcomité met de ministers van Cultuur van de verschillende deelstaten en de federale overheid het belang van het ontsluiten van de federale collecties naar de deelstaten en het samenwerken tussen de federale musea en de musea van de deelstaten nog eens aankaarten en mogelijkheden zoeken om nog beter samen te werken?

Acht u het noodzakelijk of opportuun om een fiscale stimulans te geven bij schenkingen of een erfenis zodat verzamelaars gestimuleerd worden om hun collectie openbaar te ontsluiten? Ziet u nog andere mogelijkheden om publiek-private samenwerkingen op te zetten?

Gaat de piste die momenteel op tafel ligt voor de Topstukkenfonds, ook over een publiek-private stichting naar het voorbeeld van het Nederlandse Prins Bernhard Cultuurfonds? Ziet u mogelijkheden in een loterijfonds naar het voorbeeld van The National Lottery Heritage Fund, waarbij de opbrengst van loterijbiljetten naar erfgoedprojecten vloeit? Is er overleg met het kabinet van de minister van Financiën en Onroerend Erfgoed om te bekijken of zo'n loterijfonds mogelijkheden biedt voor zowel onroerend erfgoed als voor onze kunstcollecties?

Ook private erfgoedfondsen kunnen een hefboom vormen om de collectie aan te vullen en om andere financieringsvormen binnen te halen. Bent u van plan om ook deze piste verder te onderzoeken?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ook ik las met belangstelling het artikel in Trends met als titel 'De Vlaamse Musea dreigen te provincialiseren'. Nico Van Hout geeft in dit artikel een interessante schets van tweehonderd jaar publieke collectievorming in België. Ten gronde ben ik het met hem eens dat de kunstmusea in België in de loop van hun geschiedenis een weinig internationaal aankoopbeleid gevoerd hebben. Van internationale kunstenaars werd er niets, of zeer laat, gekocht en dan nog alleen secundaire stukken.

Gelukkig werden de hiaten in de collectie van het KMSKA dankzij enkele belangrijke schenkingen, zoals de collectie Van Ertborn, in zekere mate geremedieerd. Het lijkt mij trouwens dat, voor wat de internationale popart betreft, de bewaargeving van de kernwerken uit de collectie Matthys-Colle op een analoge wijze deze lacune in de collectie van het Stedelijk Museum voor Actuele Kunst (S.M.A.K.) zal invullen.

Tot daar mijn inleidende beschouwingen. Graag ga ik nu verder in op uw concrete vragen.

De analyse die de heer Van Hout maakt over het aankoopbeleid van de voorbije vijftig jaar van de Vlaamse kunstmusea, is vrij bondig. Het intrigeert mij trouwens dat hij als enige verklaring voor het gebrekkige aankoopbeleid van de voorbije vijftig jaar het gebrek aan aandacht en "geen prioriteit voor het museale aankoopbeleid vanwege de Vlaamse overheid" aangeeft. Dat lijkt mij kort door de bocht. De werking van de musea wordt in belangrijke mate gefinancierd door hun inrichtende machten. Daarnaast ondersteunt de Vlaamse overheid de musea voor hun werking met structurele werkingsubsidies. Deze subsidies kunnen door de musea vrij ingezet worden ter financiering van hun museumwerking, dus ook voor hun verwervingsbeleid. Al bij al ging en gaat het om beperkte middelen. Vandaar ook mijn beleidsmatige keuze om deze werkingsmiddelen in de loop van deze regeerperiode in gevoelige mate te verhogen. Als ook de inrichtende machten deze beweging kunnen volgen, dan zou dit leiden tot een gevoelig toegenomen slagkracht bij onze musea.

Aanvullend wil ik stellen dat voor belangrijke museale werken die ook een topstuk zijn in de zin van het Topstukkendecreet, musea aan het Topstukkenfonds kunnen vragen om dat werk aan te kopen in het belang van de Collectie Vlaanderen. Ook de Koning Boudewijnstichting voorziet ondersteuning voor dergelijke aanvragen die de draagkracht van het museum overstijgen. Ten slotte, ook vandaag nog verwerven musea interessante collectiestukken via schenkingen en legaten.

Tot daar mijn nuancering, maar ten gronde deel ik de essentie van de analyse van de heer Van Hout: de voorbije jaren is door de musea en de betrokken overheden te weinig ingezet op collectieverwerving.

Uw vraag naar de mogelijkheden van een gecoördineerd museaal aankoopbeleid is interessant en relevant. Maar het is eerder aan de musea zelf om op uw vraag te antwoorden, omdat de musea autonoom hun eigen collectiebeleid vastleggen, met focussen die inderdaad soms lijken te overlappen.

Het is daarbij inderdaad wenselijk dat de musea met elkaar overleggen over hun collectiebeleid en over de mogelijke onderlinge afstemming daarvan. Dit streven naar overlegde collectieplannen werd onder meer door de Vlaamse Kunstcollectie opgenomen. Ter herinnering: de Vlaamse Kunstcollectie is het samenwerkingsverband tussen Musea Brugge, het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, het Museum voor Schone Kunsten Gent, Mu.ZEE en M Leuven.

Binnen de Vlaamse Kunstcollectie worden de kansen en resultaten van het acquisitiebeleid maandelijks besproken op de directiecomités. De focus ligt daarbij voorlopig op de lopende waarderingstrajecten en het actualiseren van het eigen collectiebeleid. Allicht zal dit aankoopoverleg de komende jaren nog aan diepte en intensiteit winnen.

Uw vraag naar de hiaten in de huidige Collectie Vlaanderen is interessant. Maar de vervolgvraag lijkt mij nog belangrijker: welke van deze hiaten kunnen nog worden geremedieerd binnen de grenzen van de beschikbare middelen die, uit de aard van de zaak, steeds beperkt zullen zijn? Ik zal de Topstukkenraad, daartoe uitgebreid met enkele leden van de Adviescommissie Cultureel Erfgoed, vragen om mij in dezen een advies te bezorgen.

Het lijkt mij niet aangewezen om een overkoepelend comité aan te stellen dat moet bepalen welke de collectieprioriteiten van onze musea moeten zijn. Het Cultureel-erfgoeddecreet laat onze musea en hun inrichtende machten daarin vrij. Het is goed en belangrijk dat de musea de hun door de Vlaamse overheid toegekende werkingssubsidies – die onder meer toegekend worden ter ondersteuning van de collectieverwerving – vrij kunnen besteden volgens de inzichten die ze in hun beleidsplan definieerden. Ik wil wel met de Topstukkenraad overleggen in welke mate hij in zijn adviesbeleid inzake de aankoop van topstukken voorrang kan geven aan een mogelijk hiatenbeleid op het niveau van de Collectie Vlaanderen. Het beleid inzake de Collectie Vlaanderen wordt immers het best op dit overkoepelende niveau gevoerd, waarbij aan de individuele musea alle ruimte wordt gelaten voor de realisatie van hun individuele collectieplannen.

Op 1 april 2021 leg ik mijn Strategische Visienota Cultureel Erfgoed voor aan het Vlaams Parlement, waarin ik prioriteiten voor de uitvoering van het Cultureel-erfgoeddecreet zal meegeven. Zoals aangegeven in mijn beleidsnota zal ik in dit kader bekijken of er binnen het museale veld een verdere prioritering en taakstelling mogelijk en noodzakelijk zijn om een afgestemd collectie- en bewaarbeleid in Vlaanderen verder aan te moedigen.

Het versterken en afstemmen van het collectiebeleid van onze musea vormt een belangrijk aandachtspunt. Het collectiebeleid gaat over de verwerving van nieuwe collectiestukken, maar is ook ruimer dan dat. Het gaat ook over de mogelijke afstoting of de herbestemming van onderdelen van historisch verzamelde collecties, over de afstemming tussen collecties en collectieprofielen en over de mobiliteit van collecties tussen organisaties, ook internationaal.

Uw suggestie om op het interfederale overlegcomité van de ministers van Cultuur te bespreken hoe de federale collecties naar de deelstaten toe kunnen worden ontsloten en hoe de samenwerking tussen de federale musea en de musea van de deelstaten verder kan worden uitgewerkt, is zinvol. Ik zal die meenemen als mogelijk agendapunt voor dit comité. Het is daarnaast ook aan Vlaamse musea om op organisatieniveau een actievere samenwerking en collectiemobiliteit tot stand te brengen met de federale musea.

De regeringsverklaring en mijn eigen beleidsplan bevatten een passus over een fiscale stimulus voor de inbetalinggeving van kunstwerken om te voldoen aan de successierechten. Schenkingsrechten vallen als dusdanig buiten het kader van het regeerakkoord.

Het verhaal van de collectie Matthys-Colle doet me echter afvragen of we de mogelijkheid tot inbetalinggeving van kunstwerken ook niet moeten uitbreiden tot de betaling van schenkingsrechten. Maar ik moet daarover nog eens overleg plegen.

De piste van een Topstukkenstichting die nu ter tafel ligt, is niet vergelijkbaar met het Prins Bernhard Fonds. Doel van de Topstukkenstichting is immers om via

verkoop meerwaarden te realiseren voor de inschrijvers. Wel is er een publieke reflex, in die zin dat bij verkoop de Vlaamse overheid een voorkooprecht zou krijgen en dat de door het fonds verworven cultuurgoederen in bruikleen zullen worden gegeven aan publieke erfgoedinstellingen.

Het eventueel opzetten van een erfgoedloterij lijkt mij een interessant concept, dat echter veeleer binnen het bevoegdheidssterrein van de federale overheid lijkt te vallen.

Het is aan de musea om op het vlak van collectievorming een nauwere samenwerking te overwegen met private erfgoedfondsen. Zelf wil ik in eerste instantie de haalbaarheid en wenselijkheid nagaan van de oprichting van de in het regeerakkoord vermelde Topstukkenstichting. Qua opzet is dit immers in zeer grote mate een privaat erfgoedfonds in de door u bedoelde zin. Zoals vermeld in mijn beleidsnota kan overleg en samenwerking met private verzamelaars ook meegenomen worden in de Strategische visienota Cultureel Erfgoed om de sector te stimuleren om hierop in te zetten.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister-president, dank u wel voor het mooie overzicht. Het was inderdaad een overkoepelende vraag met verschillende deelaspecten. Ik denk dat de Collectie Vlaanderen en vooral het evenwicht met ons internationaal netwerk en internationale kunstenaars die we niet uit het oog mogen verliezen, een belangrijk aandachtspunt is. Ik volg u erin dat 'geen aandacht vanwege de Vlaamse overheid' nogal kort door de bocht is, hoewel we natuurlijk moeten toegeven dat de erfgoedsector heel lang met een tekort aan middelen zat, waardoor ze hun basistaken niet konden uitvoeren. Dat hebben we in de vorige regeringsperiode via een inhaalbeweging alvast een stukje bijgestuurd. Ik ben er heel blij mee dat u ook in deze legislatuur deze inhaalbeweging voortzet, waardoor de musea hopelijk wat ruimte krijgen om met hun collectiebeleid nog meer kansen te grijpen.

Ik begrijp absoluut dat er binnen de musea een zekere autonomie moet zijn, de inrichtende machten van de Vlaamse musea zijn ook niet altijd alleen maar Vlaanderen. Ze moeten alle kansen krijgen om hun museumvisie, hun aankoop- en afstootbeleid en hun collectiebeleid daarop af te stemmen. Aan de andere kant vind ik wel dat de Vlaamse overheid, die daarvoor toch wel wat middelen inzet, in elk geval moet kunnen monitoren of de visie van de Vlaamse overheid op die Collectie Vlaanderen uitgevoerd wordt. We hebben nog wel wat werk om daar in de diepte over na te denken.

We moeten absoluut een gecoördineerd collectiebeleid hebben. Dat is inderdaad aan de musea zelf. De onderlinge afstemming en het overleg zijn absoluut nodig. Dat kan in realiteit nog wel wat beter. De Vlaamse Kunstcollectie (VKC) speelt daar een goede rol in. Misschien moeten zij nog meer de opdracht krijgen om die regierol met daadkracht te kunnen opnemen, anders blijven we wellicht met de situatie dat iedereen kijkt binnen zijn eigen museum. Dat is een beetje de aard van het beestje. Het is niet altijd even gemakkelijk om naar elkaar te kijken en onderling goed af te stemmen.

Wat betreft het remediëren van de hiaten, kijk ik uit naar het advies dat de Topstukkenraad, die aangevuld wordt met de expertencommissie uit de cultureel-erfgoedsector, aan u zal geven. Hebt u er al een idee van wanneer dat advies aan u zal opgeleverd worden? In elk geval is het belangrijk dat we dat meenemen. Tenzij ik het verkeerd begrepen heb, is er wel een andere aanpak dan de vorige legislatuur waar in het kader van de bespreking van het rapport van het Rekenhof rond het collectiebeleid minister Gatz aangaf dat hij daar wel degelijk een aparte visienota over zou opmaken. Daarover zijn in de daaropvolgende besprekingen in

het parlement al een aantal stappen gezet. Begrijp ik het goed dat u dat eerder bekijkt binnen de totale Strategische visienota Cultureel Erfgoed, hetgeen op 1 april 2021 hier aan bod komt? Is dat daar gewoon een onderdeel van?

Ik denk dat het in elk geval goed is dat die samenwerking met het federale niveau nog eens aangekaart wordt op dat overlegcomité. Maar zoals u zegt, zijn het inderdaad de organisaties zelf, zowel van de deelstaten als van het federale niveau, die moeten kijken hoe ze kunnen samenwerken op het vlak van collectiebeheer, mobiliteit in de collectie, uitlenen, bruiklenen in het kader van tentoonstellingen, afstemmen van het tentoonstellingsbeleid. We zien dat dat nog altijd niet van een leien dakje loopt. Ziet u mogelijkheden om dat te stimuleren? Ik denk bijvoorbeeld aan matching funds, zoals we gedaan hebben in het kader van Beste Buren, culturele projecten die samen met Nederland opgezet worden. Als er hier een project is tussen een museum van de deelstaten en een federaal museum, kunnen we een kleine stimulans geven. Dat zal hun dan misschien ook de mogelijkheid geven om op zelfstandige basis zelf te zien dat er nog heel wat mogelijkheden voor samenwerking zijn.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Dank u voor de uitgebreide toelichting. Het is een interessant thema, waarbij ik twee punten standpunten van Groen wil verduidelijken.

Wat is de inbreng van de hele private sector hierin? Voor alle duidelijkheid: het is een oude discussie. Het is natuurlijk een hard feit dat die private sector veel in bezit heeft. Je kunt dan zeggen: als je dit inbrengt, zal de collectiewaarde verhogen, maar zullen ze zich bemoeien met het beleid enzovoort. Daar staat tegenover dat het toch wel een belangrijke publieke opdracht is om die werken ook effectief te tonen. Voor ons is dat laatste ook wel van zeer groot belang. Of we dat dan ook effectief moeten vertalen in nieuwe fiscale stimulansen en allerlei constructies – om de heer Huts niet te noemen – is een andere zaak, daar zijn we natuurlijk zeer voorzichtig mee. Voor alle duidelijkheid: Groen is niet tegen een samenwerking tussen publieke en private collectioneers en musea. Maar wij vinden het zeer belangrijk – en graag akte daarvan – dat de eindbeslissing over de collectievorming en de presentatie van tentoonstellingen, absoluut en finaal in handen blijft van de Vlaamse overheid. Het is dus echt niet aan private personen om dat beleid aan te sturen. Wij zijn een voorstander van samenwerken, maar toch goed gecontroleerd, goed doorzichtig en bekeken vanuit het publieke belang om die werken te tonen.

Dan nog wat in verband met de collectievorming zelf. Het is een merkwaardig iets. Ik kom zelf uit de sector en ik weet dat je, als je zelf de leiding hebt van een instelling als een museum, dan dikwijls ook heel gedreven mensen hebt die voor hun eigen visie gaan. En dat is ook goed, want op die manier hebben we ook heel sterke musea. Anderzijds zitten we daar op een schat van expertise die we misschien nog meer zouden moeten kunnen inzetten en met elkaar laten praten. Ik denk dat de overheid daar best wel wat strikter en wat strenger en wat proactiever in moet zijn, maar op een manier waarop dat in interactie gebeurt, waarbij mensen samenwerken. Ik denk namelijk dat er geen enkel museum is – of dat nu Mu.ZEE of S.M.A.K. of KMSK heet – dat geen belang heeft bij een heel stevig collectief museumbeleid in Vlaanderen, in het kleine land dat we zijn. Dus ik pleit er toch voor om samenwerkingen te stimuleren, maar wel op een heel interactieve manier.

Ik zou er nog eens op willen aandringen – maar u hebt daar al op geantwoord, minister – om die samenwerking met federale musea uit te breiden. Ik denk opnieuw aan het gegeven van een museumkaart. We hebben er ook alle belang

bij. U hebt ook de cijfers gelezen van 4,2 miljoen bezoekers in de Brusselse musea. We moeten daar gewoon aansluiting bij vinden. Dat is van belang voor het museumbeleid.

We moeten er toch voor opletten om onszelf met de mercantiele Nederlanders en de Engelsen te vergelijken. We hebben een eigen bedding, een eigen visie en richting, die anders in elkaar zit. Ik zou veeleer daarop voortbouwen, geïnspireerd door die twee landen, in plaats van hen na te apen, om dat lelijk woord te gebruiken.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Pelckmans, u zegt dat we de privé-sector niet moeten laten meebeslissen over presentaties. Ik neem aan dat u bedoelt in de musea. Ik zie vandaag ook privé-initiatieven die zelf tentoonstellingen opzetten. Ik neem aan dat ze daar zelf over kunnen beschikken.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Dat gaan we natuurlijk niet tegenhouden. Het is goed dat die markt verbreedt, maar uiteindelijk moeten die twee naast elkaar kunnen bestaan. Het ene kan het andere absoluut niet vervangen.

Minister-president Jan Jambon: Ik denk dat we hetzelfde aan het zeggen zijn. We hebben nu de collectie van popart naar Gent kunnen brengen. De presentatie wordt door het museum bepaald en dat is ook de logische manier.

De samenwerking tussen de musea, interactie en interactiviteit, daar ben ik het volledig mee eens. Ik ben nu bezig aan een tour van de musea die door de Vlaamse Kunstcollectie worden ... Ik moet Leuven nog doen, de rest heb ik gedaan. Mijn aanvoelen is dat er door het bestaan van die Vlaamse Kunstcollectie toch wel overleg is. Alles des mensen kan altijd beter en intensiever, maar er is toch een bestaande interactie tussen de musea. Het bestaan van die overkoepelende Vlaamse Kunstcollectie is toch al een goede stap in de richting die u aangeeft, denk ik.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het faillissement van Emolife en de gevolgen hiervan voor de verderzetting van het vormingstraject 'Het Atelier' – 924 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister-president, in uitvoering van de conceptnota 'Aanvullende financiering en cultureel ondernemerschap' van de hand van uw voorganger ontwikkelde Vlaanderen de afgelopen jaren een breed scala aan instrumenten om de culturele sector te helpen bij het vinden van zoveel mogelijk middelen voor de realisatie van zijn culturele doelstellingen, naast de financiering die hij hiervoor ontvangt vanwege de Vlaamse overheid.

Tot dit ondernemingsinstrumentarium op maat van de cultuursector behoort onder meer ook het flankerende vormingstraject 'Het Atelier', dat erop gericht is om zowel bedrijven uit de culturele sector als culturele organisaties wegwijs te maken in het werven van private fondsen.

In het najaar van 2017 verspreidde het departement Cultuur een oproep tot deelname aan culturele spelers met een niet-commercieel oogmerk. 55 deelnemers

tekenden hierop in. In 2018 ging het vormingstraject dan effectief van start met een 10-tal verschillende opleidingsmodules bestaande uit symposia, workshops en masterclasses over algemene fundraisingtechnieken en methodes. Onder het motto 'Maak van geven een kunst' werd het eerste vormingsjaar afgesloten met een reclamespot op maat van elke deelnemende organisatie die dat wenste.

Eind 2018 vond een screening van alle deelnemers plaats, waaruit zeven organisaties/bedrijven finaal werden geselecteerd die in 2019 en 2020 verder intensief zouden worden gecoacht. De zeven uitverkoren organisaties representeren de verschillende culturele subsectoren en vertoonden elk een hoog potentieel tot fondswerving. De niet-geselecteerde organisaties vielen niet geheel uit de boot aangezien ze de kans kregen om van zeer nabij de kennisopbouw bij de zeven geselecteerde organisaties verder te volgen en op die manier in hun organisatie te implementeren.

Vorig jaar spitste het vormingstraject zich dan toe op het aanleren hoe je als culturele organisatie een goede relatie kunt opbouwen met geïnteresseerde schenkers en mecenasen. Dit jaar dienen de deelnemende organisaties alle kennis die ze de afgelopen twee jaar hebben opgebouwd om te zetten in de praktijk en effectief over te gaan tot de verwerving van de benodigde fondsen.

Voor de begeleiding van dit vormingstraject over de verschillende jaren heen schreef het departement Cultuur een overheidsopdracht uit, die finaal werd toegewezen aan Emolife Belgium cvba omdat deze organisatie bijzondere ervaring kon voorleggen met betrekking tot friendraising en daarnaast over bevoorrechte relaties beschikte met enkele belangrijke internationale spelers.

Dit traject in een schoolvoorbeeld van matchfunding, aangezien de kosten van dit traject deels door de overheid, deels door de private dienstverlener Emolife en deels door de deelnemers zelf worden gedragen.

Het grote aantal culturele organisaties dat op de oproep in het najaar van 2017 ingetekend heeft, toont aan dat de behoefte aan kennis en ervaring over 'friend-raising' reëel aanwezig is in de Vlaamse culturele sector.

In uw beleidsnota staat dat Het Atelier in 2020 het laatste jaar ingaat en dat zal blijken in welke mate de begeleiding op maat van de deelnemende organisaties al dan niet leidt tot de realisatie van de vooropgestelde targets.

We vernamen recent dat Emolife begint dit jaar de boeken heeft neergelegd, vandaar een aantal vragen aan u, minister.

Heeft Emolife uw kabinet of departement al in kennis gesteld van de stopzetting van zijn activiteiten? Welke implicaties zal dit hebben voor het verdere verloop van dit driejarige begeleidingstraject? In 2020 komt men immers in de cruciale eindfase.

Hoeveel van de door het departement Cultuur voorziene 145.200 euro werd tot op heden nog niet aangewend?

Acht u het noodzakelijk een andere partner aan te duiden om de geselecteerde zeven deelnemende organisaties nog tot eind dit jaar bij te staan? Zo ja, welke partner is volgens u het best geschikt om deze rol over te nemen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Voor het traject Het Atelier door Emolife hebben 81 culturele organisaties zich aangemeld voor het eerste vormingsjaar 2018. Na het eerste jaar werden 10 organisaties geselecteerd om het tweede vormingsjaar aan te vangen. Zij hebben tot eind december 2019 een intensief

traject doorlopen. De overeenkomst voorziet nog in een laatste vormingsjaar in 2020.

De vergoeding van de Vlaamse overheid voor het traject aan Emolife betreft een flat fee van 145.200, inclusief btw, voor de hele looptijd, ongeacht het aantal deelnemers. Emolife heeft op zijn beurt met alle deelnemers een overeenkomst afgesloten en de financiële bijdrage daarin bepaald op basis van hun gemiddelde omzet. De Vlaamse overheid is geen contracterende partner in die overeenkomsten en ik kan dus geen uitspraken doen over hoeveel exact de organisaties en Emolife hebben gematchfund.

Mijn administratie werd op 10 januari 2020 door Emolife ingelicht dat de boeken werden neergelegd. Op 14 januari 2020 werd het vonnis van faillietverklaring uitgesproken door de Nederlandstalige ondernemingsrechtbank van Brussel. Het vonnis van faillietverklaring beveelt de schuldeisers om binnen dertig dagen vanaf het vonnis, 14 januari 2020, aangifte te doen van hun schuldvordering in het Centraal Register Solvabiliteit.

De taak van de curator bestaat erin om het vermogen van de gefailleerde te beheren en te vereffenen en desgevallend de opbrengst onder de schuldeisers te verdelen. Het is dan ook de curator die zal beslissen of de overeenkomsten die gesloten zijn voor de datum van het vonnis van faillietverklaring al dan niet verder worden uitgevoerd. De implicaties voor het verdere verloop van dit driejarige begeleidingsplan zijn momenteel nog onduidelijk.

De curator kan verschillende beslissingen nemen. Zo kan hij beslissen dat Emolife de opdracht zal verderzetten, beslissen dat Emolife wordt overgenomen door een andere onderneming die deze opdracht zal uitvoeren, waarvoor echter de instemming van de aanbestedende overheid vereist is, of beslissen dat de opdracht niet wordt verdergezet.

Wanneer de curator geen beslissing neemt binnen 15 kalenderdagen, wordt de overeenkomst overeenkomstig artikel XX.139, § 1 van de Insolventiewet beschouwd als zijnde verbroken door het faillissement.

Er zijn ook implicaties voor de deelnemende organisaties. Zij hebben een overeenkomst met Emolife en betalen voor hun jaarlijkse deelname een maandelijkse vergoeding die gebaseerd is op hun gemiddelde totale jaaromzet. De overeenkomst stipuleert eveneens dat indien een van de partijen in staat van faillissement wordt verklaard, dan wel wordt geliquideerd, wordt ontbonden of ten gevolge van een juridische fusie verdwijnt, de overeenkomst beëindigd wordt. Indien de betrokken organisaties al een maandelijkse schijf betaald hebben voor januari, zullen ze ook een aangifte moeten doen van hun schuldvordering in het Centraal Register Solvabiliteit.

Op de begroting van 2020 wordt nog een restbedrag van 36.600 euro uitgetrokken voor Emolife voor te leveren prestaties in 2020. Voor 2020 werd nog geen enkele schijf uitbetaald aangezien er ook niets werd gepresteerd.

Is het nodig om een ander partner aan te duiden? Daarvoor wacht ik de beslissing van de curator af. Ik zal nagaan hoe de deelnemende organisaties kunnen worden geholpen. De curator heeft een aantal mogelijkheden. We zullen eerst die beslissing afwachten.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik begrijp dat de curator eerst die beslissing wil nemen. Aan de hand daarvan kunnen we dan verder kijken. Het zou natuurlijk bijzonder jammer zijn dat dat halverwege wordt stopgezet.

In uw beleidsnota zei u al dat u na afloop van dat project zou evalueren en bekijken of het Cultuurloket daarin eventueel kan worden betrokken. Cultuurloket doet natuurlijk de eerstelijnsadviezen. Hier gaat het eigenlijk al over een tweedelijnsadvies, een begeleidingstraject op maat. Is dat een denkpiste waarop we kunnen voortbouwen, mochten we zelf moeten zoeken naar een mogelijke oplossing? Ik dacht dat Cultuurloket ook al betrokken was in het hele voortraject van die organisaties. Klopt dat? Kunnen zij eventueel snel invallen? Zou Cultuurloket vandaag ook over voldoende capaciteit beschikken, zowel qua personeel als qua knowhow, om dat te doen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik zal alle mogelijkheden bekijken wanneer de curator zijn uitspraak heeft gedaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de directiewisseling bij Opera Ballet Vlaanderen – 1030 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de aanstelling van een CEO ad interim bij Opera Ballet Vlaanderen – 1069 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Intussen is het al een beetje oud nieuws, omdat we vorige week geen commissie hadden, maar daarom is het niet van minder belang. Het gaat hier niet over de namen en de spelers zelf, maar eerder over het mechanisme.

Volgens diverse media heeft Opera Ballet Vlaanderen een tekort van 1,3 miljoen euro. Dat was voor de raad van bestuur blijkbaar een reden om recent de algemeen directeur Bart Van der Roost te ontslaan en te vervangen door een interim-ceo, met name de heer Jan Raes, die vroeger gedurende een lange periode het Concertgebouworkest in Amsterdam heeft geleid, en dit voor maximaal acht maanden. Deze beslissing kwam er mede als resultaat van een financiële audit.

In een aantal kranten, waaronder De Standaard, laat artistiek directeur Jan Vandenhouwe verstaan dat zo'n snelle wissel voor hem niet had gehoeft. Er was volgens hem geen reden tot paniekvoetbal: "Op een jaaromzet van 43 miljoen euro bedraagt het tekort 3 procent." En hij voegt daar cynisch aan toe: "Dat is minder dan de meeste cultuurhuizen moeten besparen."

In datzelfde artikel zeggen de vakbondsafgevaardigden dat de artistieke directie in dezen blijkbaar niet geconsulteerd werd, wat een weinig performante manier van werken is. We lezen dat die hele operatie veel geld heeft gekost: dure consultancy, de opzegvergoeding van de algemeen directeur en de wedde van de nieuwe CEO. Zoveel geld zelfs dat de extra middelen die de minister-president ter beschikking heeft gesteld en waarvan we altijd van zijn uitgegaan dat ze een extra artistieke bijdrage zouden betekenen, helemaal zullen worden opgesoupeerd door deze oefening. We hebben daar dus toch heel wat vragen over.

Minister-president, wat zijn de motieven voor deze snelle wissel? Was dat inderdaad echt enkel het tekort dat hierbij aan de basis lag? Welke andere argumenten speelden mee?

Werd de artistieke directie inderdaad niet betrokken bij deze beslissing? Als dat zo was, wat was dan de motivatie voor die aanpak?

Wat kostte deze bestuurlijke herschikking aan consultancy, opzegvergoeding, CEO ad interim, enzovoort?

Was in deze hele operatie het sop de kolen wel waard? Zijn die kosten te verantwoorden, zeker op een moment dat er in de cultuursector zo zwaar wordt bespaard op inhoudelijke middelen?

Wat de rol van de raad van bestuur betreft: waren er echt geen alternatieven voor deze oplossing?

Op welke termijn wil men uiteindelijk tot een definitieve oplossing komen? Zoals we gelezen hebben, is de heer Raes, die men inderdaad veel bekwaamheden kan toedichten, maar maximaal acht maanden beschikbaar. En het is, zo lezen we in de krant, niet de bedoeling dat de tijdelijke opdracht overgaat in een vaste functie. Daarvoor zou er intussen effectief een vacature zijn.

Ik kijk uit naar uw antwoorden.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Mijn collega heeft de zaak al uitvoerig toegelicht. Na de fusie tot Koninklijk Ballet Vlaanderen bestond het directiecomité uit een zogenaamd triumviraat: een artistiek directeur opera, een artistiek directeur ballet en een zakelijk directeur. Dat triumviraat kwam ten einde door het ontslag van intendant Bart Van der Roost. Uit een financiële audit van Deloitte bleek ook dat de organisatie in woelige wateren verkeerde.

Dan was er het artikel in De Standaard, waarin de artistieke directie bij monde van Jan Vandenhouwe serieuze vragen stelde bij het aanstellen van Jan Raes, die inderdaad een heel beperkte opdracht krijgt, van acht maanden. Daar komt nog eens bovenop dat Opera Ballet Vlaanderen voor 1,3 miljoen euro in de rode cijfers zou zitten. Dat is natuurlijk verontrustend. Het is onze grootste culturele instelling, een instelling waar we terecht trots op zijn en die een goed beheer nodig heeft.

Minister-president, welke procedure werd gevolgd voor de aanstelling van de interim-CEO? Hoe zal de interim-CEO matchen met het triumviraat, de samenstelling van de directie die we kennen sinds de fusie? Welk profiel is er vandaag nodig in de organisatie, gezien het huidige budgettaire deficit? Jan Raes heeft vele kwaliteiten, maar ik vraag me af of hij echt wel de centenman is die de organisatie nodig heeft. Wat is zijn precieze opdracht? Er moet ook stilletjes aan een nieuwe beheersovereenkomst komen. Zal hij ook die onderhandelingen met u aanvatten? In welke mate werd de beslissing afgestemd met de artistieke directie? Uit het artikel in De Standaard blijkt toch wat ongenoegen bij de artistieke directie. Met wat er momenteel bij de VRT gebeurt in gedachten, moeten we toch opletten dat onze teergeliefde organisatie niet in hetzelfde vaarwater terechtkomt. En wat is tot slot het kostenplaatje van dit alles?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Bedankt, collega's, voor deze logische en terechte vragen. Ik heb voor deze vragen de organisatie zelf geraadpleegd. En zij gaven mij de volgende informatie, die ik letterlijk zal citeren: "De fusie van opera

en ballet is een complex gegeven. Zowel artistiek, technisch, operationeel, financieel als de interne organisatie en niet in het minst personeelsaangelegenheden moeten het voorwerp uitmaken van structurele ingrepen. Het voorgaande impliceert uitstekende managementcapaciteiten om zo'n complex gegeven te stroomlijnen. De adviserende rol van consultants is vrij logisch met het oog op objectieve wijze dysfuncties te onderkennen en te analyseren met het oog op het opstellen van een remediëringsplan. Dientengevolge besliste de RvB dat er verbeteringen en aanpassingen dienden te gebeuren om Opera Ballet Vlaanderen efficiënter te doen functioneren op basis van een andere visie dan deze ontwikkeld door de algemeen directeur. Om deze reden werd op 19 december na overleg beslist om een einde te stellen aan de samenwerking met de algemeen directeur. Luidens art.17 van de statuten van Opera Ballet Vlaanderen is de RvB bevoegd om maatregelen te treffen met oog 'op het bewaken van de continuïteit van de instelling' Het toeval wil dat de Heer Jan Raes vrij was na een succesvolle nationale en internationale carrière als manager van top culturele instellingen zoals het wereldberoemd Concertgebouw Amsterdam dat hij gedurende 11 jaar heeft geleid. Zijn remuneratie overstijgt niet deze van de voormalige directeur. Vanzelfsprekend zal met betrekking tot de definitieve aanstelling van een nieuwe algemeen directeur de functie worden open verklaard met het oog op een objectieve recruiteringsprocedure. De cijfers die in de pers zijn verschenen werden naar ik verneem niet gevalideerd door de RvB noch wat betreft de jaarrekening 2019 noch wat betreft de begroting 2020. De RvB OBV zal hierover binnenkort een beslissing nemen. Ten slotte OBV dat mooie resultaten heeft bereikt op artistiek vlak zoals 'the best operahouse of the World 2019' heeft rust en sereniteit nodig precies om te kunnen presteren op hoog niveau." Tot zover het citaat van wat de raad van bestuur mij heeft meegedeeld.

Ik ga in op jullie verdere vragen. Mijnheer Pelckmans, wat de motieven van de wissel betreft, gaf ik reeds aan dat het management van een opera en balletorganisatie een grote uitdaging is. Het feit dat het hier bijkomend gaat om een gefuseerde organisatie, maakt dit nog een complexer gegeven. Zowel het artistiek, technisch, operationeel en financieel beleid als de interne organisatie – niet het minst de personeelsaangelegenheden – maken dan immers voorwerp uit van structurele ingrepen. Het voorgaande impliceert uitstekende managementcapaciteiten om zo'n complex gegeven te stroomlijnen.

De raad van bestuur van Opera Ballet Vlaanderen oordeelde op basis van een analyse van de cijfers en de werking dat er nood was aan bijsturing om orde op zaken te stellen. De adviserende rol van externe consultants is hierbij een logische piste om op objectieve wijze disfuncties te onderkennen en te analyseren met het oog op het opstellen van een remediëringsplan. Dientengevolge besliste de raad van bestuur dat er verbeteringen en aanpassingen dienden te gebeuren om Opera Ballet Vlaanderen efficiënter te doen functioneren op basis van een andere visie dan deze ontwikkeld door de algemeen directeur.

Om deze reden werd op 19 december 2019 na overleg beslist om een einde te stellen aan de samenwerking met de algemeen directeur. Recent werd dan beslist om Jan Raes aan te duiden als algemeen directeur ad interim vanaf februari.

Mevrouw D'Hose, u vroeg welke procedure er werd gevolgd, en waarom er precies wordt gewerkt met een interim-CEO. Op basis van de beschikbare gegevens, de evaluatie van de externe consultant en de analyse van de werking en de daaruit voortvloeiende uitdagingen, is volgens de raad van bestuur de keuze van de tijdelijke algemeen directeur op basis van zijn expertise, ervaring en kennis van het leiden van grote cultuurinstellingen in binnen-en buitenland, in combinatie met zijn snelle beschikbaarheid, de meest accurate piste voor de organisatorische en financiële aanpak die op korte termijn nodig is. De rol die Jan Raes opneemt, is die van algemeen directeur ad interim; de directeurs opera en ballet behouden gewoon

hun rol. Qua organigram wijzigt hier dus niets. Hij neemt dus de rol op die in het triumviraat aan de algemeen directeur wordt toegekend, maar dan ad interim.

Wat de precieze opdracht van de interim-CEO betreft, heeft de raad van bestuur Jan Raes benaderd met het oog op het vervullen van de functie van directeur ad interim, wat onder andere het volgende inhoudt: samen met de artistieke leiding de organisatie optimaliseren om de artistieke visie te kunnen realiseren; het opstellen van een kader voor management-accountingprocessen en het formuleren van key performance indicatoren (KPI's) om via een gestructureerde aanpak per project kosten, opbrengsten en resultaat te meten met inbegrip van tijdsregistratie; ervoor zorgen dat het huidige organogram en werknemersbestand inzichtelijker gemaakt wordt; het starten van een dialoog met belangrijke stakeholders over een toekomstige beheersovereenkomst – de huidige overeenkomst loopt immers nog tot en met 2021 –, waarbij artistieke doelstellingen en financiële ruimte in balans zijn.

De huidige overeenkomst loopt tot 2021, dus de interim-CEO zal de trajecten wel opstarten, maar het zal de nieuwe CEO zijn die ze moet afsluiten. Dat lijkt mij ook logisch.

De artistieke directie werd niet betrokken bij de aanstelling van Jan Raes. De raad van bestuur nam hierin, conform de statuten, zijn verantwoordelijkheid om zo de continuïteit van de werking van de instelling te bewaken. Vanzelfsprekend is de artistieke directie wel op de hoogte van de uitdagingen waarmee de organisatie wordt geconfronteerd op korte en lange termijn. Zij zullen dan ook, samen met de interim-directeur, instaan voor de continuering van de werking van de organisatie in 2020.

De kost voor de consultancyopdracht, die werd gegeven door de voormalige directeur, was 110.000 euro. De opzegvergoeding die wordt betaald aan de voormalig algemeen directeur betreft enkel de wettelijk verplichte ontslagvergoeding. De remuneratie van de directeur ad interim overstijgt die van de voormalige directeur niet. Dat betekent dat de ontslagvergoeding van de algemeen directeur de netto meerkost is van deze operatie.

Zijn die kosten te verantwoorden? Deze kosten zijn noodzakelijk om de werking van Opera Ballet Vlaanderen ook in de komende jaren op een adequate, artistiek hoogstaande en financieel gezonde manier verder te zetten. Vanzelfsprekend is dit een moeilijke communicatie in tijden van besparing, maar de goede werking van het grootste kunsthuis in Vlaanderen vereist soms ook een investering in de analyse en de bijsturing van de werking.

Heeft de raad van bestuur andere pistes overwogen? Op basis van de beschikbare gegevens, de evaluatie van de externe consultant en de analyse van de werking en de daaruit voortvloeiende uitdagingen, is volgens de raad van bestuur de keuze van de tijdelijke algemeen directeur de meest accurate piste voor de organisatorische en financiële aanpak die op korte termijn nodig is, dit op basis van zijn expertise, ervaring en kennis van het leiden van grote cultuurinstellingen in binnen- en buitenland, in combinatie met zijn snelle beschikbaarheid.

Wat jullie laatste vraag betreft, over de termijn voor een definitieve oplossing en het aanblijven van de heer Raes gedurende acht maanden, moeten enerzijds de nodige maatregelen op korte termijn worden genomen en zal anderzijds de procedure worden opgestart voor de aanduiding van een nieuwe algemeen directeur voor de langere termijn. Vanzelfsprekend zal met betrekking tot de definitieve aanstelling van een nieuwe algemeen directeur de functie open verklaard worden, met het oog op een objectieve aanwervingsprocedure. De nieuwe algemeen directeur zal dan natuurlijk de opdracht krijgen om waar nodig structurele bijsturingen te realiseren voor een zo performant mogelijke werking van de organisatie in de komende jaren.

Ik kan u wel het volgende zeggen: ik heb het rapport van Deloitte wel eens opgevraagd. Ik heb daar dingen in gelezen over de manier waarop een grote instelling als deze gemanaged werd, waar ik me als voogdijminister vragen bij stel. Ik ben hier niet in tussengekomen, de raad van bestuur heeft autonoom beslist, maar natuurlijk is het een drastische beslissing geweest. Daarom heb ik het rapport ook bekeken. Zo'n organisatie en dan toch geen humanresourcesmanagement in huis hebben, ik begrijp dat niet. Zo'n organisatie en dan toch geen echt financieel directeur in huis hebben, ik begrijp dat niet. Zo'n organisatie en de raad van bestuur niet op de hoogte stellen van de aanwerving van een tiental nieuwe mensen bij marketing, terwijl de opbrengsten lager liggen en het promotiesysteem geoutsourcet wordt, ik begrijp dat niet. Dat je een hoop volk aanwerft, daar kan ik nog inkomen, maar dat je tegelijkertijd ook hun taken outsourcet en minder opbrengsten haalt, daar stel ik me vragen bij. Lees het rapport van Deloitte erop na en dan kom je tot zulke bevindingen.

Ik heb me voor de rest niet gemoeid met de beslissingen, maar ik denk toch dat er hier vragen bij te stellen zijn.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Minister-president, ik heb toch nog meer vragen dan antwoorden. Ten eerste stel ik vast dat u het rapport hier wel gelezen hebt, terwijl daar in een ander dossier, dat van de VRT, in alle geslotenheid over gezwegen moet worden. Dat vind ik toch wel bijzonder merkwaardig.

Wat ik ten tweede echt niet begrijp, is dat zo'n artistiek leider nauwelijks of niet betrokken is in zo'n verhaal. Ik begrijp dat niet. Opnieuw, ik kom zelf uit de sector. Het is wel hij die verder moet met heel dit verhaal. Als hij daar niet of te weinig bij betrokken wordt, dan zal dit niet werken.

Ten derde zegt u wel dat de netto kost eigenlijk de ontslagvergoeding van de directeur is. Plak daar dan alstublieft een cijfer op. Dat bedrag is dan wel niet helemaal gekend, maar het is toch wel rampzalig dat het uit de meerinkomsten gehaald moet worden die u hun gegeven hebt om hun artistieke werking te verbeteren. Uiteindelijk moet je die middelen gebruiken om een probleem op te lossen waarvan de oude artistiek directeur zei dat het niet zo groot was. Door dat laatste bent u ook wat geïnspireerd, want ik heb wat in het rond gekeken. De betrokken algemeen directeur zei dat zijn verstandhouding met de voorzitter, de heer Gantman, altijd heel goed en uitgebreid geweest is. Hij is ook nooit echt gewaarschuwd geweest voor wat hij nu plotseling heeft meegekregen. Dat zijn toch wel merkwaardige gebeurtenissen.

Sta mij toe om af te sluiten met een vaststelling. Blijkbaar slaagt de politiek er op dit moment niet in om om te gaan met overheidsmanagement. We hebben de kwestie van de VRT, van Kazerne Dossin, in het Toneelhuis hebben we het ontslag van Klaartje Heiremans als zakelijk leider. Ik denk dat we toch nog eens grondige gesprekken moeten hebben over cultural governance in onze instellingen, want hier is er op de een of andere manier een lijn te vinden – het spijt me verschrikkelijk. De politiek lijkt niet te kunnen omgaan met overheidsmanagement.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, dank u wel voor uw uitvoerige en ook open antwoord. Ik schrik eigenlijk wel van dat vernietigende rapport, ik was daar niet van op de hoogte, maar ik apprecieer uw openheid. Als dit echt zo was, dan is er goed opgetreden door de raad van bestuur. Dan is het ook belangrijk dat wij vanuit de politiek de sereniteit ter zake behouden, en dat we de raad van bestuur het mandaat geven om zijn werk te doen. Ik ben het daarbij niet eens met mijn collega dat de politiek er niet in zou slagen om good governance en zo na te streven. Dat vernietigende rapport, dat komt niet van de politiek. Ik wil

heel veel zonden van Israël op mij nemen, maar hiermee hebben wij op zich niets te maken. Het gaat hier over een organisatie waarin blijkbaar wat fout is gelopen, waarna is opgetreden. Laten we hopen dat men elkaar vindt binnen de directie – ik denk dat dat het belangrijkste is –, dat die onderhandelingen voor de beheers-overeenkomst kunnen worden aangevat en dat we, zoals ik al zei, de sereniteit in dezen behouden.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Minister-president, de situatie waarin het Kunsthuis is beland, is eigenlijk het resultaat van een patroon dat ik de jongste tijd iets te veel zie terugkomen: de VRT, Dossin, Toneelhuis... We hebben hier eigenlijk te maken met exact dezelfde toestand, denk ik, als die binnen dat andere kroonjuweel, de VRT. Ook hier is de crisis veroorzaakt... *(Opmerkingen van minister-president Jan Jambon)*

Nu is er een crisis, want er is ongelooflijk veel onzekerheid op de werkvloer, bij het personeel, zoals dat ook bij de VRT zo is.

U spreekt over een rapport. U vertelt ons wat er in dat rapport staat. U wilt het ons ook geven. *(Opmerkingen van minister-president Jan Jambon)*

Maar u zei dat u het wilt delen met ons, dus ik zou dat graag hebben. *(Opmerkingen van minister-president Jan Jambon)*

U deelt hier details van een rapport over het Kunsthuis, terwijl in het dossier van de VRT de Vlaamse Regering zegt dat het rapport niet belangrijk is. *(Opmerkingen van minister-president Jan Jambon)*

Minister-president Jan Jambon: U zit lang genoeg in deze commissie om te weten dat de CEO van de VRT wordt aangesteld door de Vlaamse Regering en dat de CEO waarover we hier spreken wordt aangesteld door de raad van bestuur. U vergelijkt hier echt appels met peren.

Katia Segers (sp·a): Ik denk niet dat ik appels met peren vergelijk. Het patroon dat we alleszins zien terugkomen, is eigenlijk een van slecht bestuur, met name van een voorzitter die zijn boekje te buiten gaat. De voorzitter heeft in de ondernemingsraad zonder medeweten van het management aangekondigd dat er een crisismanager zou worden aangesteld. Dat is wat er misgaat. Dat is wat de crisis heeft veroorzaakt, want zowel op directieniveau als op de werkvloer is er nu ongelooflijk veel onzekerheid en wordt de uitdaging voor de heer Raes, die ik zeer hoogacht, des te groter. Het is dus belangrijk dat de heer Raes zo snel mogelijk die rust kan doen terugkeren binnen het huis. U zegt nu ook dat er geen crisis is. De directie zegt dat er geen crisis is. Waarom moest er dan een crisismanager worden aangesteld? Een manager ad interim, een crisismanager. *(Opmerkingen van minister-president Jan Jambon)*

Als er geen crisis is, dan moet er geen crisismanager worden aangesteld. Waarom heeft de raad van bestuur er niet voor gekozen om de normale weg te volgen en een vacature te lanceren, waarop Jan Raes zou kunnen solliciteren? U hebt nu aangegeven dat de vacature zal worden gelanceerd. Ik vraag me af of het nodig was om deze stap te zetten. Waarom is die gezet en kon de vacature niet onmiddellijk worden gelanceerd? Ik heb nog een bijkomende vraag: kunt u ons meer vertellen over de plannen om het operaorkest te fusioneren met het Antwerp Philharmonic Orchestra?

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Ik wil toch heel eventjes reageren op een paar opmerkingen. De voorzitter van de raad van bestuur is een advocaat, en die weet echt wel binnen welke lijnen hij mag kleuren.

Ik heb een reactie op wat de heer Pelckmans zei. Dat rapport was geen doorlichtingsrapport, dat was een rapport over de verzoeningspoging tussen de twee partijen. Het Toneelhuis is nog een andere kwestie. Minister-president, zoals u al vermeldde, vergt werken in een artistieke instelling een heel speciale aanpak. Het Kunsthuis is een heel complex gegeven met heel veel niveaus. Daar komt nog bij dat je te maken krijgt met heel verschillende persoonlijkheden en, laten we er niet flauw over doen, met ego's. Daar bovenop komen dan nog de financiële en de andere problemen die u net aanhaalde.

Ik wil hier toch even van de gelegenheid gebruik maken om het vertrouwen uit te spreken in de leden van de raad van bestuur en waardering uit te spreken voor hun poging om de problemen snel en efficiënt aan te pakken. Hun bekommernis om het huis zal het Kunsthuis alleen maar ten goede komen. Een vacature uitschrijven en een assessment, gesprekken enzovoort, dat duurt een hele tijd. Ik kan het alleen maar toejuichen dat ze op korte termijn de problemen hebben aangepakt. De heer Raes, die al heel veel ervaring heeft met dit soort instellingen, is volgens mij de beste keuze. Ik denk dat we het er toch over eens zijn dat het een man is met heel veel capaciteiten. Ik zie de problemen niet die hier gemaakt worden en hier imaginair naar voren worden gebracht. Ik vind dat heel vreemd.

De voorzitter: De heer De Meester heeft het woord.

Tom De Meester (PVDA): Minister-president, u bent naar het schijnt een zeer groot operaliefhebber. Ik heb zelf een dochter die balletdanst, dus wij hebben voorwaar een gemeenschappelijke interesse in Opera Ballet Vlaanderen. U citeert nogal losjes uit het vertrouwelijk rapport van Deloitte. Ik zou toch willen voorstellen, minister-president, als dat rapport dan blijkbaar toch in een mapje op uw bureau ligt, om het dan ook ter beschikking te stellen aan het parlement zodat wij zelf een oordeel kunnen vellen en niet moeten vertrouwen op uw selectieve lezing van dat dossier. Het inzage- en controlerecht van het parlement staat voor mij zeer bovenaan in de Vlaamse canon.

Net als collega Segers vallen mij ook de gelijkenissen op met het VRT-dossier. Dat is voor u blijkbaar een zeer ongemakkelijke waarheid maar het is wel de waarheid. Een CEO die ontslagen wordt, als een donderslag bij heldere hemel, tegen het personeel in, in het geval van Opera Ballet Vlaanderen tegen de artistieke directie in, dat is toch geen fait divers, zou ik zeggen. Het is net een soort nieuw handboek over hoe wij omgaan met mensen die niet op het Vlaamse lijntje lopen. De drie letters N-VA, minister-president, staan voor mij de laatste tijd toch wel iets te veel voor 'nogal veel achter de schermen'. Ik zou toch een andere bedrijfscultuur, als ik het zo mag uitdrukken, willen hebben.

U hebt op een vraag niet geantwoord. Mijn oren tuiten inderdaad ook nogal bij de bedragen die ik hoor circuleren: een ontslagvergoeding van een half miljoen euro om in godsnaam nog acht maanden een interim-CEO te kunnen aanstellen, terwijl je weet dat bij Opera Ballet Vlaanderen 1 miljoen euro moet worden bespaard op artistieke producties. Kunt u die bedragen bevestigen? Vindt u het echt oké dat, terwijl er 1 miljoen euro bespaard moet worden op artistieke producties, wij geld over de balk gooien om de juiste mannetjes op de juiste plaats te zetten?

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister-president, ik ben net als u een liefhebber van Opera Ballet Vlaanderen. Van de crisissfeer die hier wordt geschetst, merk je daar als bezoeker weinig van.

De juiste mannetjes op de juiste plaats, mijnheer De Meester, ik denk dat we met de heer Raes iemand binnenhalen die inderdaad de juiste man op de juiste plaats is. Met zijn rijke ervaring en rijke expertise denk ik dat hij de man is die Opera Ballet Vlaanderen nu nodig heeft. Hij heeft een heel duidelijke opdracht gekregen

die beperkt is in tijd en inhoud. Laat ons in die tijd, die maanden die nu komen, de rust daar laten weerkeren. Dat is heel belangrijk voor de continuïteit van Opera Ballet Vlaanderen. Laat hem in die tijd Opera Ballet Vlaanderen, onze grootste kunstinstituut, de kans en de ruimte geven om intern de werking, het personeel enzovoort op hun plooi te laten komen. Dat is inderdaad een hele uitdaging na de fusie die er net is geweest. Ik ben ervan overtuigd, minister-president, dat in tussentijd de raad van bestuur in al zijn deskundigheid aan de slag zal gaan om op zoek te gaan naar de nieuwe CEO. Ik heb daar vertrouwen in.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik heb een aantal aanvullende antwoorden. Maar ik moet er toch eerlijk bijzeggen: er is daar in Opera Ballet Vlaanderen geen sprake van een crisissfeer. Op een bepaald moment neemt een raad van bestuur zijn verantwoordelijkheid en schakelt die zeer snel, om zo een crisissfeer in te dijken en te vermijden. Ik heb 25 jaar managementervaring in de private sector. Dat zal niet opwegen tegen de ervaring van een aantal andere mensen hier, maar ik vind dat hier op een doortastende manier is opgetreden in omstandigheden waarin zo'n optreden verantwoord was.

Waar ik het wel mee eens ben, mijnheer Pelckmans, is dat men er inderdaad beter de artistieke leiding bij betrokken had. Ik ben het daarmee eens. Ik neem dus ook aan dat in de aanwervingsprocedure, die nu gestart is, ook rekening wordt gehouden met de opinie van de artistieke leiding.

Ik heb ook begrepen dat de artistieke leiding zich, na de aanstelling van de heer Raes, achter die aanstelling geschaard heeft. Ze hebben gezegd: we zijn er niet bij betrokken maar vinden het wel een te verdedigen keuze.

Ik moet ook zeggen, wat de juiste mensen op de juiste plaats betreft: de heer Raes komt voor acht maanden. Dat is een man die door iedereen erkend wordt als iemand die op een goede manier instellingen van een dergelijke omvang kan leiden. Die periode is beperkt tot acht maanden, omdat hij nu toevallig tussen twee opdrachten zat. In die acht maanden moet dan die nieuwe CEO of algemeen directeur aangeworven worden.

Wat de bedragen betreft: ik kan het exacte bedrag niet noemen, maar ik kan wel het schema geven. Ik wil u het exacte bedrag wel meegeven. Wat is het schema? De voorgaande algemeen directeur stopt en het loon dat hij trok gaat nu naar de nieuwe tijdelijke algemeen directeur. Die wedde loopt dus gewoon door. Wat is de eenmalige meerkost? Het is natuurlijk spijtig dat die gedragen moet worden, maar de eenmalige meerkost is de ontslagvergoeding van de vorige algemeen directeur. Dat is een eenmalige kost. Daartoe is de meerkost beperkt. Ik heb hier vandaag de cijfers niet bij de hand over hoeveel maanden het precies gaat. Er wordt teken gedaan van zes maanden. Dat is de meerkost: zes maandweddes van de vorige algemeen directeur.

Mevrouw Segers, het gaat hier niet over een crisismanager. Het gaat hier over een ad interim algemeen directeur omdat het aanwerven van een nieuwe algemeen directeur natuurlijk tijd vergt. Het is natuurlijk goed als je ondertussen iemand van dat kaliber kan binnenhalen voor de dagelijkse leiding – want er is natuurlijk voor mij ook een groot onderscheid tussen de artistieke leiding en de zakelijke leiding van zo'n huis. Zo verglijdt dat huis niet tot tekorten in de exploitatie. Ik denk dat je de noodzakelijke leiding van dat opera- en ballehuis niet voor acht maanden of een jaar verloren kunt laten gaan. Het gaat hier dus niet over een crisismanager, het gaat hier over een algemeen directeur die ad interim wordt aangesteld.

Dan vroeg u ook naar de plannen voor de fusie van het operaorkest en de Antwerpse Filharmonie. Daar is mij niets van bekend. Ik heb die plannen alleszins niet.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Dank u voor de bijkomende verklaring. Ik ben blij dat u erkent dat die artistieke leiding daar niet bij betrokken is, dat die dat betreurt.

Ik vraag toch nog zeer uitdrukkelijk de exacte bedragen, ook van de ontslagvergoeding. Daar hebben we, aansluitend bij de collega's hiernaast, absoluut recht op.

Ik wil nog terugkomen op een gevoelig punt. U schermt opnieuw met de autonomie van de organisatie. U zegt: het is de raad van bestuur die de CEO vervangt. Ik denk dat we elkaar toch niet moeten wijsmaken dat er bij een goede verstandhouding tussen de voorzitter en de politiek, in de achterkamers mogelijkheden zijn om plotse wendingen af te spreken met elkaar. En dan lijkt het alsof de beslissing genomen is door de raad van bestuur en de voorzitter. Ik sta daar op zijn minst wantrouwig tegenover. In die zin sluit ik die andere dossiers daar toch bij aan. U zult het mij moeten vergeven. Wij blijven daar zoeken naar de juiste cultural governance. We hebben dat in Vlaanderen echt wel nodig, want op deze manier gaan onze instellingen naar de vaantjes.

Minister-president Jan Jambon: Toch een kleine politieke aanvulling: de raad van bestuur behelst niet alleen bestuurders van de meerderheidspartijen. De raad van bestuur heeft unaniem de beslissing genomen. Unaniem. U-na-niem!

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Dat is absoluut zo. De raad van bestuur bestaat uit vier onafhankelijke mensen die topprofielen zijn. Men heeft daar echt een serieuze procedure gevolgd. Als we dan al geen vertrouwen zouden hebben in de mensen die daar vanuit de politieke vertegenwoordiging zitten, dan mogen we het toch wel hebben in de onafhankelijke bestuurders.

Collega's, om met een positieve noot te eindigen. Ik begrijp dat we allemaal liefhebbers van opera en ballet zijn. In plaats van te zeggen dat daar een crisissfeer heerst, laat ons die sfeer eens gaan opsnuiven en laat ons misschien samen eens het huis bezoeken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.